

بسمه تعالی

پراید

راهنمای تعمیرات و سرویس

سیستم سوخت رسانی کاربراتوری مجهز به

سیستم CLC

مطابق با تولیدات سری اول (۷۵۰۰۰ دستگاه)

دیجیتال خودرو

شرکت دیجیتال خودرو سامانه (مسئولیت محدود)

اولین سامانه دیجیتال تعمیرکاران خودرو در ایران

اداره فنی و مهندسی

مدیریت فنی و گارانتی

دیجیتال خودرو

شرکت دیجیتال خودرو سامانه (مسئولیت محدود)

اولین سامانه دیجیتال تعمیرکاران خودرو در ایران

فهرست

پیش گفتار

تعریف سیستم و اساس کارکرد

۲	تعریف سیستم و اساس کارکرد
۴	نقشه انفجاری سیستم
۵	مزایا و معایب سیستم
۶	مقایسه مقادیر آلاینده های خروجی
	اجزاء تشکیل دهنده سیستم
۹	اجزاء تشکیل دهنده سیستم
	عیب یابی اجزاء و سیستم
۲۱	عیب یابی سیستم CLC
۲۲	سنسور دمای مایع خنک کننده موتور
۲۳	سنسور لامبدا
۲۶	عملگر CLC
۲۹	دسته سیم ها

نگهداری و تنظیمات سیستم

۳۵	نگهداری سیستم CLC
۳۶	تنظیمات مربوط به سیستم CLC
	اساس کارکرد دستگاه عیب یاب DPM
۴۱	دستگاه عیب یاب DPM (نسخه اول)
۴۶	کدهای خطا در دستگاه عیب یابی
۴۹	دستگاه عیب یاب DPM (نسخه دوم)
۵۲	فهرستهای عیب یابی
۵۷	کدهای خطا در دستگاه عیب یابی
۵۸	خواندن DTC ها
۶۳	پیوست

دیجیتال خودرو
شرکت دیجیتال خودرو سامانه (مسئولیت محدود)

اولین سامانه دیجیتال تعمیرکاران خودرو در ایران

دیجیتال خودرو

شرکت دیجیتال خودرو سامانه (مسئولیت محدود)

اولین سامانه دیجیتال تعمیرکاران خودرو در ایران

دیجیتال خودرو

شرکت دیجیتال خودرو سامانه (مسئولیت محدود)

اولین سامانه دیجیتال تعمیرکاران خودرو در ایران

تعریف سیستم و اساس کارکرد

دیجیتال خودرو

شرکت دیجیتال خودرو سامانه (مسئولیت محدود)

اولین سامانه دیجیتال تعمیرکاران خودرو در ایران

دیجیتال خودرو

شرکت دیجیتال خودرو سامانه (مسئولیت محدود)

اولین سامانه دیجیتال تعمیرکاران خودرو در ایران

تعریف سیستم و اساس کارکرد

با استفاده از یک مبدل کاتالیتیکی در مسیر گازهای خروجی اگزوز، آلاینده‌های خروجی موتور به میزان قابل ملاحظه‌ای کاهش یافته تا بتواند استاندارد آلاینده‌های EURO1 را تحت پوشش قرار دهد.

مبدل کاتالیتیکی استفاده شده در این سیستم به کاتالیست سه راهه موسوم می‌باشد و توانایی کاتالیزور کردن سه آلاینده را دارا می‌باشد، بطوریکه آلاینده‌های CO و HC را در فرآیند اکسیداسیون به CO₂ و H₂O تبدیل کرده و اکسیدهای نیتروژن را از NOx به N₂ احیاء می‌نماید.

برای اینکه کاتالیست موجود در مسیر گازهای خروجی با راندمان بالا عمل کند، نسبت هوا به سوخت باید در حدود ۱۴/۷ به ۱ باشد، از اینرو سنسور اکسیژن در مسیر گازهای خروجی نصب شده است تا نسبت فوق‌الذکر تامین گردد، بدینگونه که این سنسور بطور پیوسته میزان اکسیژن موجود در گازهای خروجی را اندازه می‌گیرد و بصورت پالسهای ولتاژ به ECU ارسال می‌کند. این اطلاعات توسط ECU پردازش شده و با توجه به آن طی ارسال فرمانی به موتور پله‌ای، هوای لازم برای ورود به موتور تنظیم شده و نسبت λ در محدوده ذکر شده ثابت باقی می‌ماند.

هدف از طراحی انواع سیستم‌های سوخت رسانی تنظیم نسبت مخلوط هوا به سوخت (نسبت استوکیومتریکی) به مقدار ۱۴/۷ به ۱ می‌باشد که در این راستا از ابتدا تا کنون روش‌های مختلف ارائه شده است.

چرا که در این نسبت اختلاط، احتراق بطور کامل صورت گرفته و کمترین آلاینده‌های محیطی را در بر خواهد داشت.

حال اینکه خودروهای دارای سیستم کاربراتوری معمولی در کنترل میزان نسبت هوا به سوخت دچار ضعف عمده می‌باشند به این علت که اساس عملکرد کاربراتور بصورت مکانیکی بوده و بنابراین در حالت‌های گذرا نظیر دورهای انتقالی و شتاب‌گیری، این سیستم با تاخیر زمانی عمل نموده و در نتیجه در این حالات احتراق ناقص رخ می‌دهد که در نتیجه آلاینده‌های محیطی از قبیل هیدروکربن‌های نسوخته، منوکسیدکربن و NOx را افزایش می‌دهد.

البته در خودروهای انژکتوری که اساس کار آنها کنترل الکترونیکی می‌باشد این مشکل تا حد زیادی برطرف شده است، چرا که در این سیستم توسط سیگنال‌های کنترلی ارسال شده از اجزاء مختلف سیستم انژکتوری و پردازش آنها، میزان اختلاط سوخت و هوا بصورت بهینه تعیین شده و علاوه بر این با استفاده از مبدل‌های کاتالیزوری، آن مقدار از سوخت که احتراق ناقص داشته نیز بطور کامل تصفیه می‌شود.

در راستای بهینه‌سازی مخلوط هوا و سوخت، روشی که جهت کنترل عملکرد مطلوب کاربراتور مورد استفاده قرار می‌گیرد. استفاده از سیستم کنترلی حلقه بسته و یا به عبارتی CLC می‌باشد. واژه CLC مخفف عبارت Closed Loop Carburetor می‌باشد.

در این نوع سیستم، با استفاده از سیستم کنترل مدار بسته که بنا به مشخصه آنها نسبت به تغییرات بسیار کوچک سیگنال‌های ورودی حساس می‌باشند، نسبت هوا به سوخت در حدود نسبت استوکیومتریکی ($\lambda = 1$) حفظ می‌شود.

این عمل توسط یک واحد کنترل الکترونیکی بنام ECU یا پردازشگر انجام می‌پذیرد، بدینگونه که این واحد بر اساس سیگنال‌های دریافتی از سنسور لامبدا و سنسور دمای آب و پردازش آنها، فرمان مناسبی را به یک موتور پله‌ای ارسال می‌کند. موتور پله‌ای جریان هوای ورودی به موتور از طریق میکسر هوا را تنظیم می‌نماید، بطوریکه میزان لامبدا همواره مابین ۱/۰۳ تا ۰/۹۷ قرار می‌گیرد.

دیجیتال خودرو

شرکت دیجیتال خودرو سامانه (مسئولیت محدود)

اولین سامانه دیجیتال تعمیرکاران خودرو در ایران

تصویر و نسخه صفحه

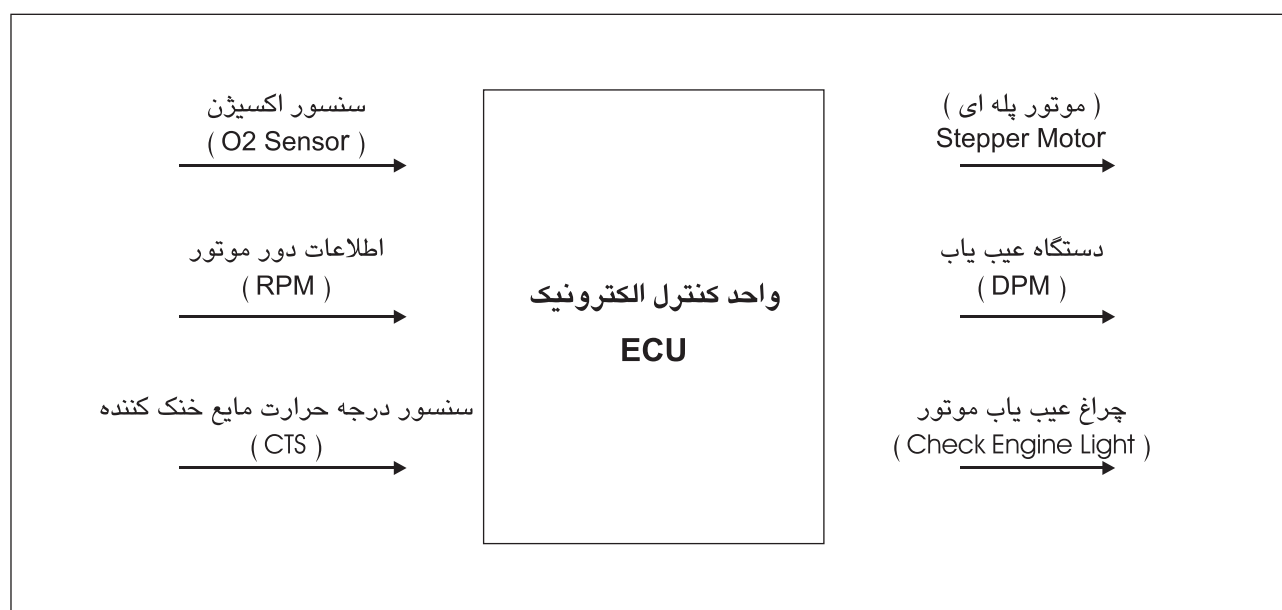
مزایا و معایب سیستم

عمده مزیت این سیستم نسبت به سیستم های کاربراتوری معمولی توانایی در کنترل و تنظیم مخلوط سوخت و هوا به نحوی است که λ را در محدوده ۱/۰۳ تا ۰/۹۷ کنترل نموده و این امکان را فراهم می سازد که با استفاده از مبدل کاتالیتیکی میزان آلاینده های خروجی تا حد چشمگیری کاهش یابد. مزیت دیگر این سیستم ساده بودن نصب و عیب یابی آن توسط دستگاه عیب یاب می باشد که در قسمت مربوطه راجع به آن بحث خواهد شد.

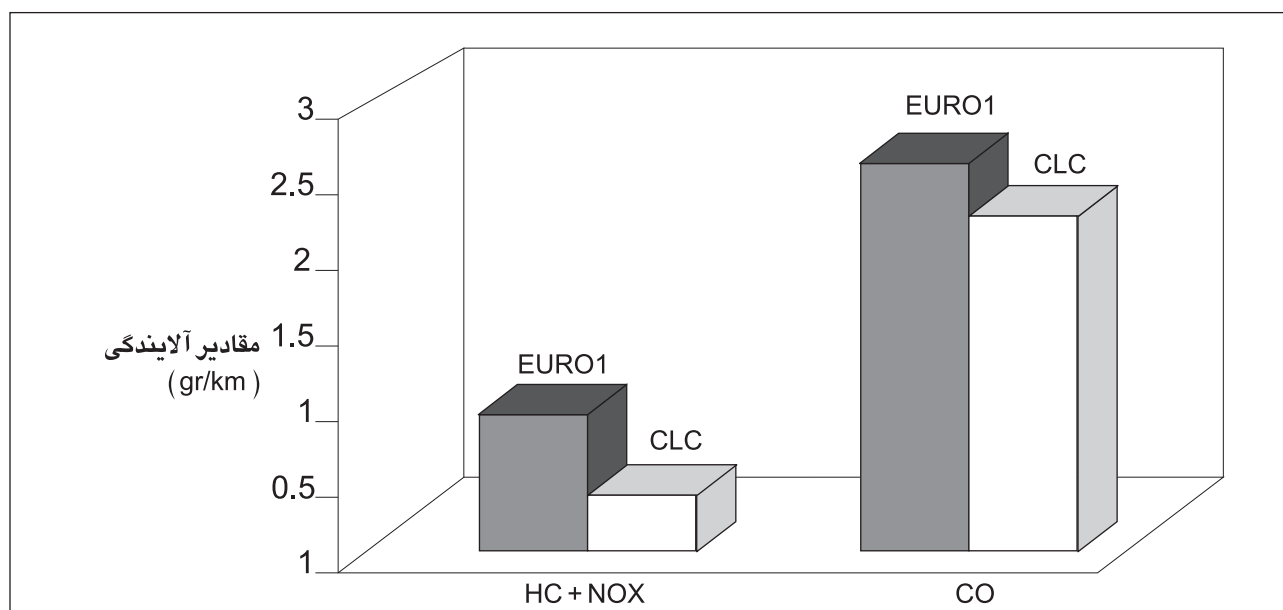
مزیت دیگر این سیستم پایین تر بودن قیمت آن نسبت به سیستم های سوخت رسانی انژکتوری می باشد.

خودروهای دارای سیستم کاربراتوری از توان موتوری پایین تر نسبت به سایر سیستم های سوخت رسانی برخوردار می باشند، چرا که برای کاهش میزان آلاینده ها به تزریق هوای اضافی از طریق موتور پله ای و میکسرها نیاز دارند که سبب می شود در این نوع سیستم ها سوخت رقیق تری نسبت به کاربراتورها معمولی وجود داشته باشد، در نتیجه از توان موتوری کمتری برخوردار خواهیم بود. البته در این راستا و برای بهبود توان موتور، مصرف سوخت ویژه و حداکثر سرعت، سه مدل کاتالیست مختلف روی این خودرو نصب گردیده و تست های مربوطه روی شاسی دینامومتر ترتیب داده شد و در نهایت کاتالیستی که میزان آلاینده های مطلوب همراه با قدرت موتور و حداکثر سرعت بهینه را دارا بوده، انتخاب گردیده است.

نمای کلی سیستم ECU

نمودار مقایسه ای مقادیر آلاینده ها در استاندارد EURO1 و سیستم CLC

دیجیتال خودرو

شرکت دیجیتال خودرو سامانه (مسئولیت محدود)

اولین سامانه دیجیتال تعمیرکاران خودرو در ایران

مشخصات فنی

۸۷۵-۸۶۰	اولیه		ژگلور اصلی بنزین (میکرون)
۱۰۹۷-۱۱۰۰	ثانویه		
۶۵۰	اولیه		ژگلورهای اصلی (میکرون)
۶۰۰	ثانویه		
۴۹۰-۵۱۰	اولیه		ژگلوربنزین دور آرام (میکرون)
۸۰۰	ثانویه		
۸۰۰	اولیه	شماره یک	ژگلورهای دور آرام (میکرون)
۸۰۰	ثانویه		
۱۷۰۰	اولیه	شماره دو	
۱۱۰۰	ثانویه		
۴۴/۹ ~ ۴۵/۹	لقی بین شناور و مجرای هوا		تنظیم شناور (میلیمتر)
۹/۵ ~ ۱۰/۵	لقی بین شناور و مجرای هوا زمانیکه شناور با وزن خود پایین می رود		

اجزاء تشکیل دهنده سیستم

دیجیتال خودرو

شرکت دیجیتال خودرو سامانه (مسئولیت محدود)

اولین سامانه دیجیتال تعمیرکاران خودرو در ایران

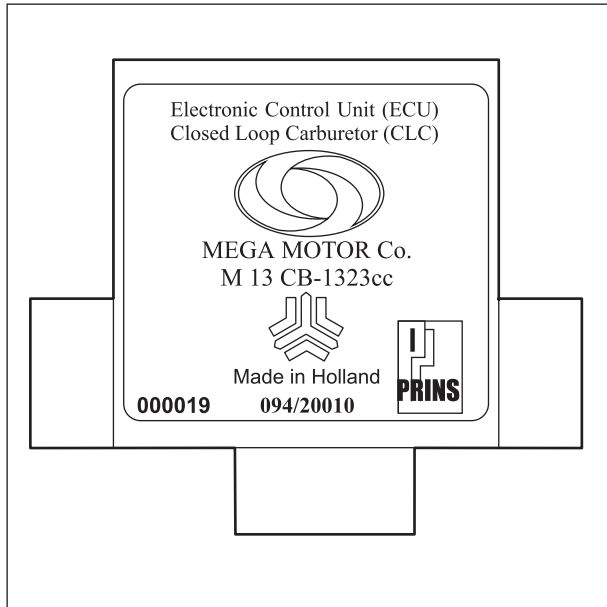
دیجیتال خودرو

شرکت دیجیتال خودرو سامانه (مسئولیت محدود)

اولین سامانه دیجیتال تعمیرکاران خودرو در ایران

اجزاء تشکیل دهنده سیستم

۱- واحد کنترل الکترونیک (ECU)

(Electronic control unit)

عملکرد:

- مدیریت کل سیستم CLC
- کنترل حلقه باز/ بسته لامبدا
- عملکرد عیب یابی و عملکرد چراغ عیب یاب
- ارتباط با دستگاه عیب یاب DPM

اطلاعات ورودی واحد کنترل الکترونیک

- دور موتور (RPM)
- ولتاژ لامبدا ($U\lambda$)
- اطلاعات سنسور درجه حرارت مایع خنک کننده (CTS)

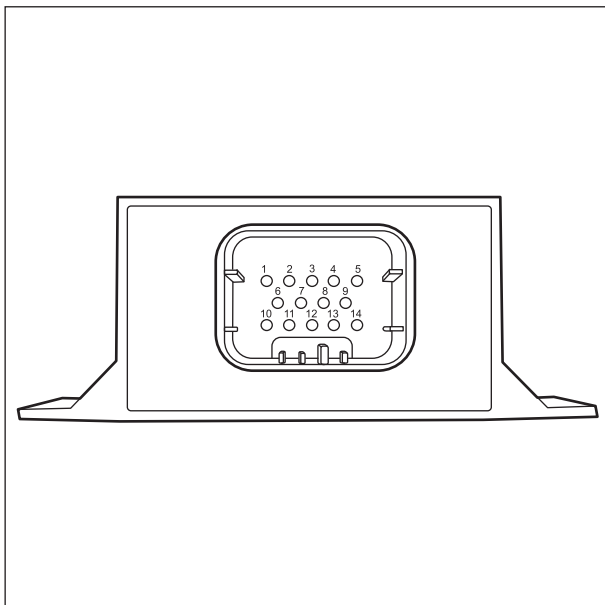
اطلاعات خروجی واحد کنترل الکترونیک

- اطلاعات به سمت موتور پله ای (AC)
- اطلاعات به سمت چراغ عیب یاب موتور (MIL)
- اطلاعات به سمت دستگاه عیب یاب (DPM)

دیجیتال خودرو
شرکت دیجیتال خودرو سامانه (مسئولیت محدود)

اولین سامانه دیجیتال تعمیرکاران خودرو در ایران

سطح مقطع کانکتور ECU

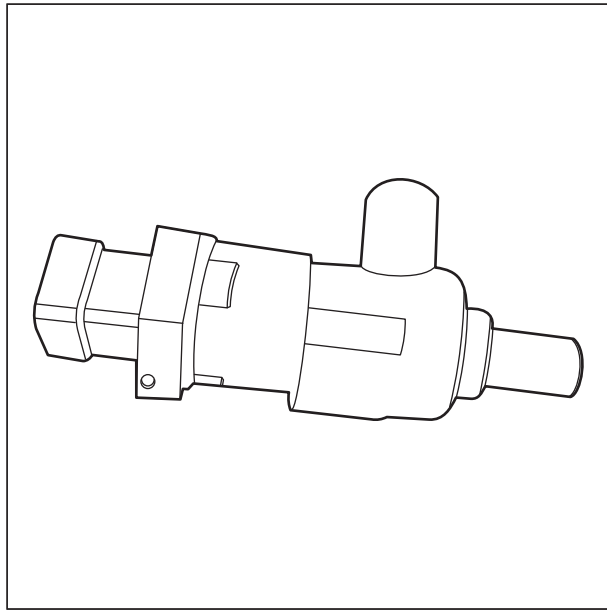

مشخصات پینهای ECU

موقعیت پین	نام سیگنال	بیشترین ولتاژ خروجی (V)	بیشترین ولتاژ ورودی (V)	بیشترین جریان خروجی (mA)	بیشترین جریان ورودی (mA)
۱	اطلاعات سریالی به سمت DPM	۵	-۵/+۱۰	۱۰	۱۰
۲	۵ ولت خروجی به سمت DPM	۵	-	۱۲۰	-
۳	اتصال بدنه باطری	-	-	-	-
۴	موقعیت C موتور پله ای	ولتاژ باطری	ولتاژ باطری	۶۰۰	۶۰۰
۵	موقعیت D موتور پله ای	ولتاژ باطری	ولتاژ باطری	۶۰۰	۶۰۰
۶	ورودی CTS	-	-۱۰/+۱۵	-	-
۷	اطلاعات سریالی برای DPM	۵	-۵/+۱۰	۱۰	۱۰
۸	اطلاعات سریالی از DPM	۵	-۵/+۱۰	۱۰	۱۰
۹	موقعیت B موتور پله ای	ولتاژ باطری	ولتاژ باطری	۶۰۰	۶۰۰
۱۰	کوئل (منفی)	۵	-۳۵۰/+۵۵۰	-	۱
۱۱	ورودی لامبدا	۵	-۵۰/+۵۵	-	۰/۵
۱۲	چراغ عیب یاب موتور	-	۶۰	-۱۰۰۰	-
۱۳	باطری ۱۲ ولت	-	۱۶	-	-
۱۴	موقعیت A موتور پله ای	ولتاژ باطری	ولتاژ باطری	۶۰۰	۶۰۰

شرکت دیجیتال خودرو سامانه (مسئولیت محدود)

اولین سامانه دیجیتال تعمیرکاران خودرو در ایران

۲- موتور پله ای (Stepper motor)

عملکرد:

این قطعه، وظیفه کنترل جریان هوا به میکسر هوا را به عهده دارد و توسط واحد کنترل الکترونیک کنترل می شود.

رابط شیلنگ ها:

• ورودی هوای ۱۶ میلی متری

• خروجی هوای ۱۱ میلی متری

فشار کارکرد:

• صفر تا یک بار (Bar) (فشار مطلق مانیفولد)
کمترین میزان بازشدگی شدید در این سیستم، ۵ پله معادل ۰/۲ میلی متر و بیشترین مقدار آن ۱۵۰ پله معادل ۶ میلی متر می باشد.

نکته: موتور پله ای ۸ ثانیه پس از توقف موتور بصورت خودکار

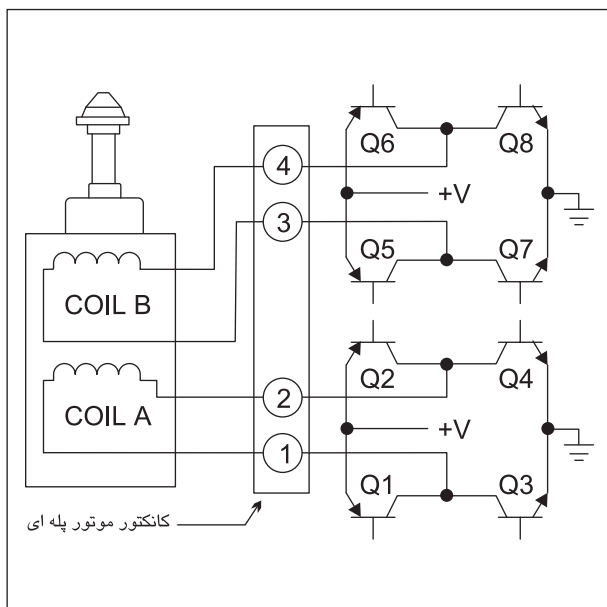
مجدداً تنظیم می شود.

جنس پوسته: PA6 glass filled nylon

و مقاومت آن $+120 \sim -40$ درجه سانتی گراد

دیجیتال خودرو
شرکت دیجیتال خودرو سامانه (مسئولیت محدود)

اولین سامانه دیجیتال تعمیرکاران خودرو در ایران

دیگرام عملکرد موتور پله ای دو قطبی و جدول مدار

منطقی آن

• دیگرام مدار

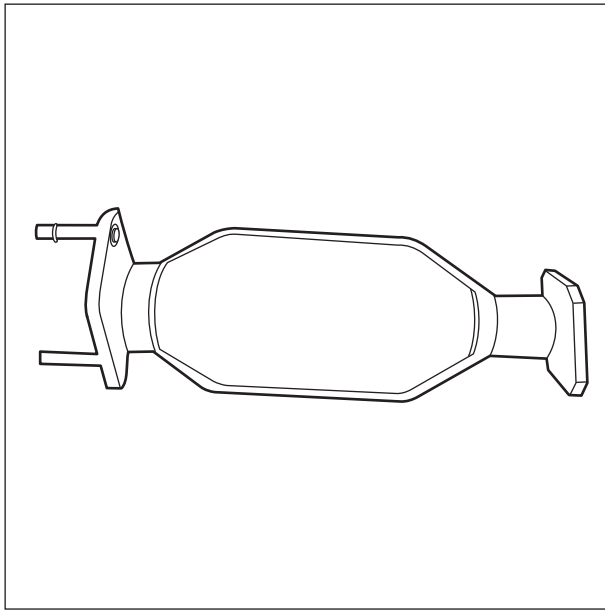
STEP	Q1-Q4	Q2-Q3	Q5-Q8	Q6-Q7
1	ON	OFF	ON	OFF
2	ON	OFF	OFF	ON
3	OFF	ON	OFF	ON
4	OFF	ON	ON	OFF
1	ON	OFF	ON	OFF

● منطق عملکرد موتور پله ای

در جدول رو برو نحوه عملکرد موتور پله ای در چهار پله اولیه ارائه شده است، بدینگونه که در پله اول طی ارسال فرمان کنترلی از ECU ترانزیستورهای Q1 و Q4 باز شده و ترانزیستورهای Q2 و Q3 بسته (Cut - Off) می شوند، بنابراین مطابق دیاگرام مدار ارائه شده ولتاژ مثبت از طریق ترانزیستور Q1 وارد سیم پیچ A شده و ولتاژ منفی سیم پیچ نیز از طریق اتصال بدنه و سپس ترانزیستور Q4 تامین می شود، در این حالت سیم پیچ A بصورت یک آهنربای موقت در می آید.

در همین حین بر روی سیم پیچ B عملیات فوق نیز در حال انجام است بدینگونه که ترانزیستور Q5 و Q8 باز شده و ترانزیستورهای Q6 و Q7 بسته شده اند و ولتاژ مثبت سیم پیچ B از طریق ترانزیستور Q5 و ولتاژ منفی آن از طریق Q8 تامین می شود. در این حالت سیم پیچ B نیز به آهنربای موقت تبدیل شده است و سبب چرخش روتور موتور پله ای می شود. در پله دوم با توجه به اصول عملکردی فوق مشاهده می شود که در سیم پیچ A همان جهت قبلی برای آهنربا برقرار است ولی در سیم پیچ B قطبهای آهنربای موقت تغییر کرده اند که سبب چرخش مجدد روتور موتور پله ای می شود. در پله سوم جهت آهنربای A عوض شده در حالیکه جهت آهنربای B همان جهت مرحله قبل می باشد، در مرحله چهارم مشاهده می شود که جهت آهنربای B مجدداً تغییر کرده در حالیکه جهت آهنربای A همان جهت مرحله سوم می باشد که هر یک از دو مرحله اخیر نیز سبب ادامه چرخش روتور موتور می شوند. از پله چهارم به بعد مجدداً مراحل ۱ تا ۴ بسته به فرمان ارسالی از ECU تکرار می شوند و ادامه مراحل فوق باز شدن تدریجی موتور پله ای و عکس انجام مراحل فوق بسته شدن موتور پله ای را در بردارد.

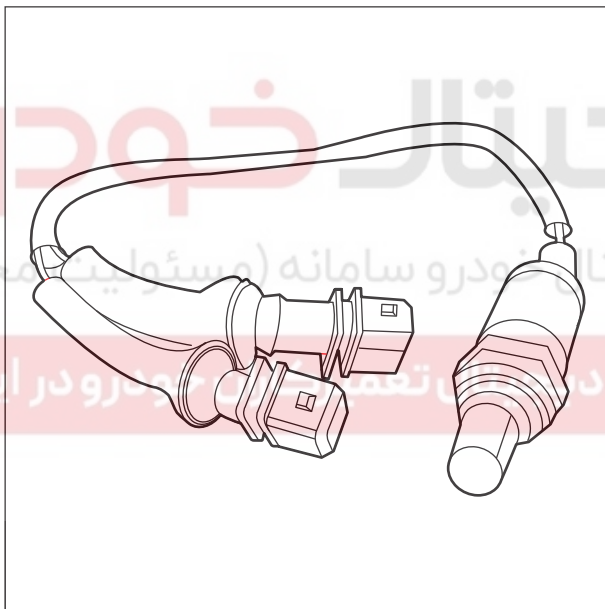
دیجیتال خودروه
 شرکت دیجیتال خودرو سامانه (مسئولیت محدود)
 اولین سامانه دیجیتال تعمیرکاران خودرو در ایران

۳- مبدل کاتالیتیکی (Catalytic Converter)

عملکرد:

در مسیر گازهای خروجی نصب شده و آلاینده های CO و HC را از طریق اکسیداسیون آنها تبدیل به H_2O و CO_2 کرده و آلاینده ها را کاهش می دهد.

۴- سنسور اکسیژن (O2 Sensor)

عملکرد:

مقدار اکسیژن موجود در گازهای خروجی را اندازه گیری می کند. در صورت غنی بودن مخلوط، ولتاژ خروجی برابر یک ولت و در صورت رقیق بودن مخلوط، ولتاژ خروجی برابر صفر ولت می باشد.

بیشترین جریان خروجی گرم کن برابر $7/5$ آمپر در موقعیت استارت زنی سرد می باشد.

عمر مفید این قطعه تقریباً برابر با $100/000$ کیلومتر می باشد. (بسته به نوع استفاده و نسبت آلاینده ها)

روش آزمایش:

برای تشخیص خرابی سنسور بایستی از دستگاه DPM استفاده نمود. چشمک زدن لامپ عیب یاب همانطور که در بخش عیب یابی عنوان خواهد شد می تواند دلیل بر خرابی این سنسور باشد.

جهت تست کردن سیم پیچ گرمکن می توان به طریق زیر عمل نمود:

دوسر کنتاکت قرمز رنگ را به اهم متر متصل کنید.

میزان مقاومت بایستی در محدوده $0/7 \pm 3/4$ اهم باشد.

در غیر این صورت یا اتصال کوتاه رخ داده و یا قطع شده است

که در هر دو صورت بایستی سنسور تعویض گردد.

طریقه نصب:

گشتاور لازم برای نصب این سنسور روی مانیفولد خروجی ۶۰-۴۰ نیوتن متر می باشد.

۵- سنسور درجه حرارت آب (CTS) (Coolant Temperature Sensor)

عملکرد:

درجه حرارت مایع خنک کننده را اندازه گیری می کند. هم چنین مقدار باز بودن دهانه موتور پله ای را در حین فاز استارت و گرم شدن، مشخص می کند.

موقعیت قرار گیری:

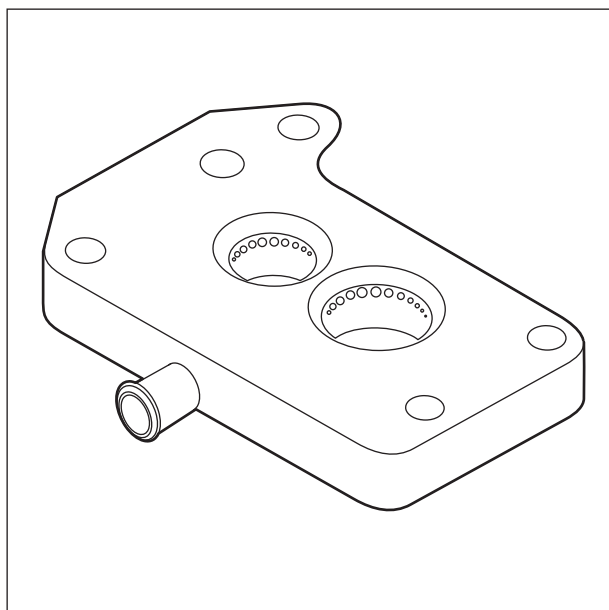
در زیر مانیفولد هوا واقع شده است. در حالت استارت سرد، مدار در حالت حلقه باز عمل کرد و تشخیص این حالت بر عهده این سنسور خواهد بود لذا عمل نکردن آن می تواند تاثیر زیادی در کارکرد موتور داشته باشد. ساختمان این سنسور را یک مقاومت متغیر حساس به دما تشکیل می دهد که با افزایش دما میزان مقاومت آن کاهش می یابد.

ولتاژ تغذیه این سنسور برابر 5 ± 0.15 ولت بوده و برای تست عملکرد آن می توان بوسیله اهم متر، مقاومت آن را تحت دماهای زیر اندازه گیری نمود:

$2/5 \pm 6\%$ کیلو اهم در دمای ۲۰ درجه سانتیگراد

$0/186 \pm 2\%$ کیلو اهم در دمای ۱۰۰ درجه سانتیگراد

گشتاور مورد نیاز سفت کردن: ۱۸ نیوتن متر

۶- میکسر هوا (Air Mixer)

عملکرد:

مقدار هوای اضافی از طریق این قطعه به جریان هوای اصلی به سمت موتور، جاری می شود.

موقعیت قرار گیری:

مابین مانیفولد هوا و کاربراتور واقع شده است.

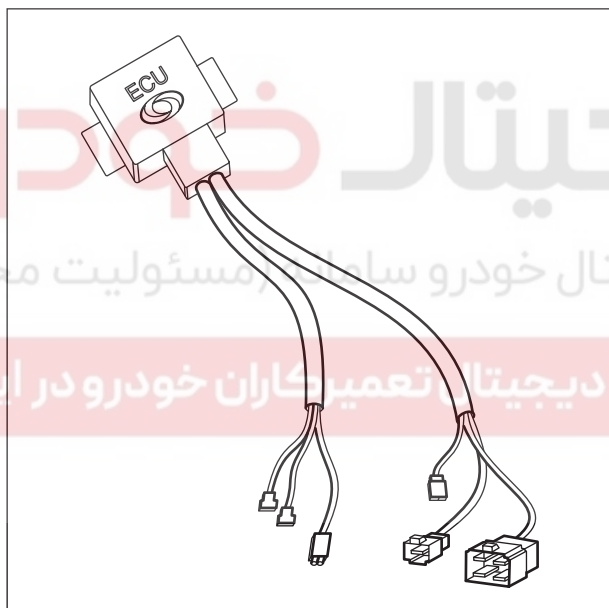
ابعاد:

۸۲ × ۱۱۸/۵ × ۱۵ میلی متر

لوله ورودی: ۱۲ میلی متری

فشار کارکرد:

• صفر تا ۱ بار (Bar) (فشار مطلق مانیفولد)

۷- دسته سیم (Wiring Harness)

عملکرد:

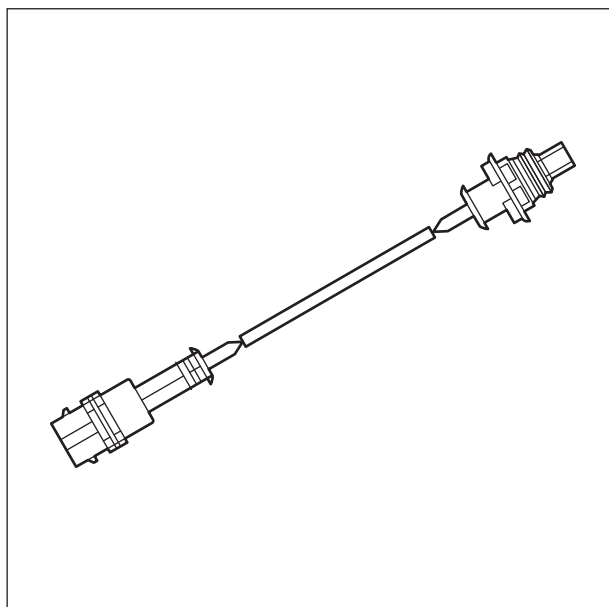
دسته سیم ها و کانکتور ها جهت برقراری ارتباط مابین ECU و تجهیزات الکتریکی مورد نیاز مانند سنسور لامبدا، موتور پله ای و ... بکار می رود.

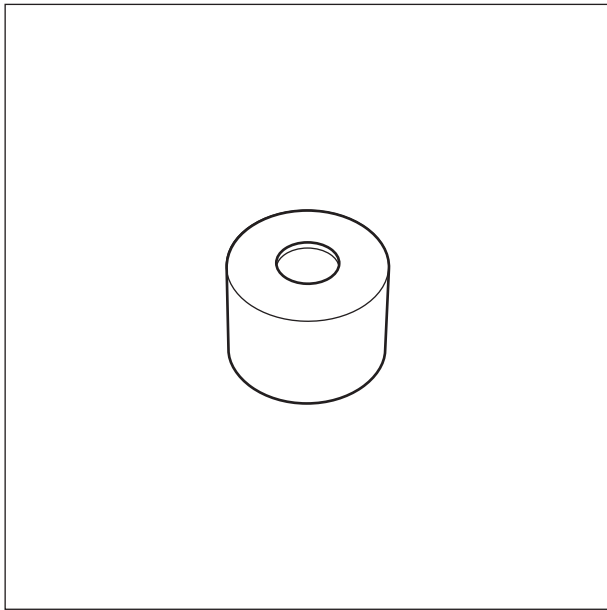
(به نمودار پیوست مراجعه نمایید.)

۸- دسته سیم سنسور درجه حرارت آب

عملکرد:

دسته سیم اصلی را به سنسور درجه حرارت آب متصل می کند.

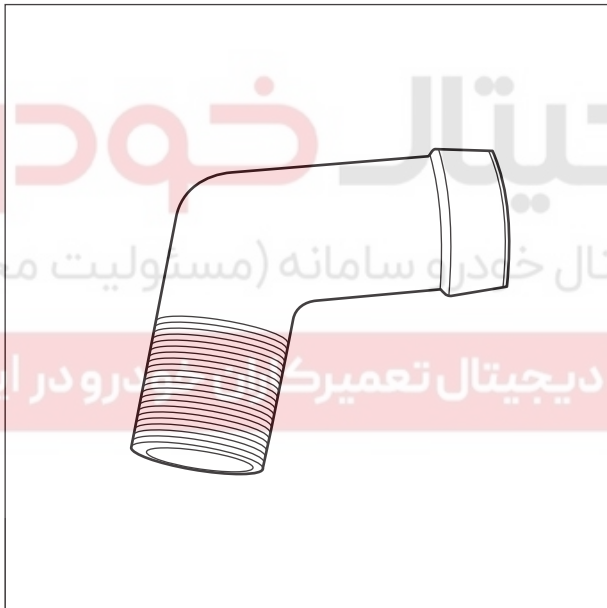
۹- فاصله انداز فیلتر

عملکرد:

جهت پر کردن فاصله ایجاد شده توسط میکسر هوا بکار می رود.

ابعاد:

۲۰ × ۱۵ میلی متر

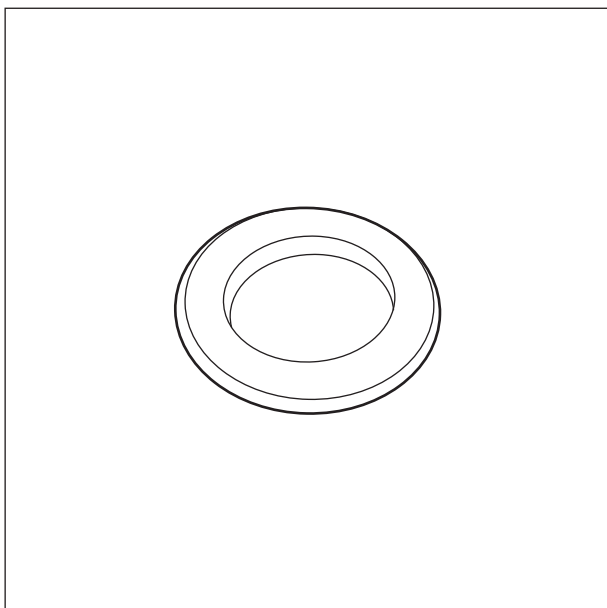
۱۰- لوله ورودی برنجی (Brass inlet)

عملکرد:

خروجی هواکش به جهت تأمین ورودی هوای فیلتر شده به موتور پله ای

ابعاد:

M16 × 1 (B5)

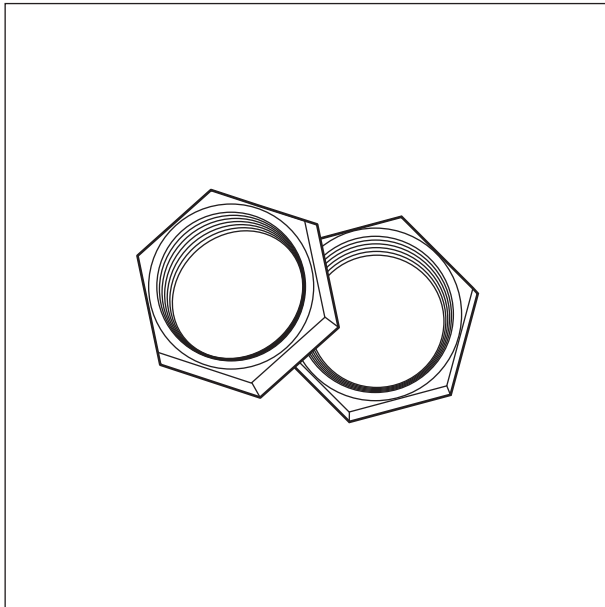
۱۱- واشر (Washer)

عملکرد:

جهت عایق کاری لوله ورودی هوا به موتور پله ای در پوسته هواکش بکار می رود.

ابعاد:

۱۷ × ۲۷ × ۱/۵ میلی متر

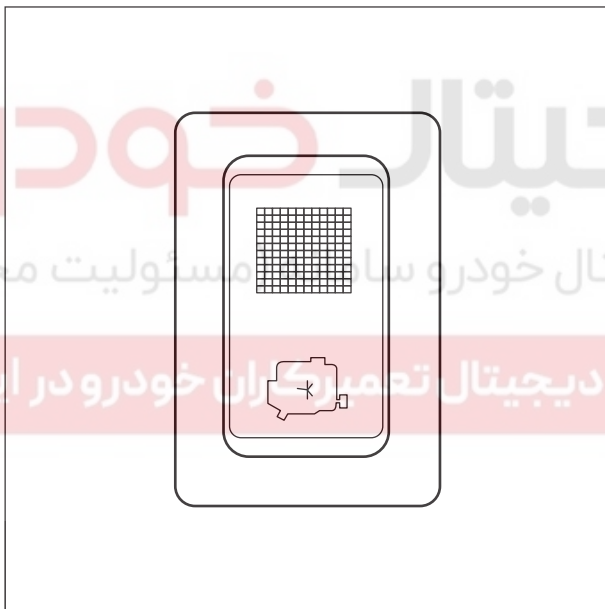
۱۲- مهره (NUT)

عملکرد:

جهت اتصال ورودی برنجی و دو واشربه هواکش بکار می رود.

ابعاد:

M16 × 1

۱۳- چراغ عیب یاب (Check engine light - MIL)

این چراغ برای نشان دادن عیوب سیستم CLC بکار می رود، بطوریکه راننده بایستی همواره توجه کافی به وضعیت روشن، خاموش و یا چشمک زدن این چراغ داشته باشد، چرا که نشانگر سالم بودن سیستم موتور و یا اشکال در سیستم می باشد.

عملکرد چراغ MIL

۱- وقتی سوئیچ خودرو باز بوده ولی موتور روشن نباشد، این چراغ بطور یکنواخت روشن می باشد.

۲- هنگامی که خودرو استارت خورده و روشن شود، در صورتیکه سیستم بدون اشکال باشد چراغ MIL خاموش می شود. بنابراین وقتی خودرو روشن است نبایستی چراغ MIL روشن باشد و یا چشمک بزند، مگر آن که در سیستم اشکالی به وجود آید.

۳- در صورت بروز اشکال چراغ MIL روشن شده و یا چشمک خواهد زد، سپس موتور پله ای به اندازه AC Start باز شده و سیستم به حالت حلقه باز (OPL) خواهد رفت و نوع اشکال در حافظه ECU ذخیره می گردد.

لازم به توضیح است که وقتی موتور در حالت سرد استارت

می خورد، تا زمان TIME OL COLD که ۴۰۰ ثانیه می باشد، سیستم در حالت حلقه باز کار خواهد کرد. در طی این مدت وضعیت موتور پله ای ثابت بوده و در حالت AC START قرار خواهد داشت.

۴- پس از رفع اشکال چراغ MIL همچنان به چشمک زدن ادامه خواهد داد، مگر آنکه خودرو به مدت ۸ ثانیه خاموش و سپس روشن گردد تا DTC (کد تشخیص خطای تولید شده) در ECU پاک شود.

دیجیتال خودرو

شرکت دیجیتال خودرو سامانه (مسئولیت محدود)

اولین سامانه دیجیتال تعمیرکاران خودرو در ایران

عیب یابی اجزاء و سیستم

دیجیتال خودرو

شرکت دیجیتال خودرو سامانه (مسئولیت محدود)

اولین سامانه دیجیتال تعمیرکاران خودرو در ایران

دیجیتال خودرو

شرکت دیجیتال خودرو سامانه (مسئولیت محدود)

اولین سامانه دیجیتال تعمیرکاران خودرو در ایران

عیب یابی سیستم CLC

بطور کلی، هنگام عدم عملکرد سیستم CLC موارد زیر را کنترل کنید:

کلیات

• اطمینان حاصل کنید که موتور در شرایط مطلوب بوده و در زمان های تعمیراتی مناسب ارائه شده توسط سازنده، کنترل شده است.

• دمای موتور بدرستی تغییر می کند. (در غیر این صورت سنسور دمای آب، لوله ها و اتصالات مایع خنک کننده موتور را بررسی کنید و همچنین کنترل کنید که لوله ها بطور مناسب قرار گرفته باشند).

• بررسی کنید که در دور آرام، موتور بصورت نرمال و طبیعی کار کند.

• مقادیر زیر را در حالت دور آرام و هنگامی که موتور گرم باشد، بررسی کنید:

در دور موتور 850 ± 25 مقدار CO بایستی صفر تا ۰/۱۵ درصد باشد.

• نشستی هوا از منیفولد هوای ورودی و یا کاربوراتور وجود نداشته باشد.

اولین سامانه دیجیتال تعمیرکاران خودرو در ایران

موارد الکتریکی

• فیوز ۱ آمپری در جعبه فیوز مربوطه در دسته سیم اصلی، واقع در سمت راست موتور را کنترل کنید.

• بررسی کنید که کلیه سوکتها بدرستی متصل شده باشند. اتصال بدنه را کنترل کنید. اتصال بدنه اصلی باید مقاومت

الکتریکی کمی داشته باشد. (اهم $R < 0.5$).

اتصال بدنه اصلی زیر درب موتور، سمت چپ موتور قرار دارد که با یک پیچ M6 با بدنه اتصال پیدا کرده است.

موارد عدم عملکرد بصورت اجمالی به شرح زیر می باشد:

۱- چراغ MIL پس از استارت شدن موتور، روشن باقی می ماند.

۲- چراغ MIL هنگام باز شدن سوئیچ روشن نمی شود.

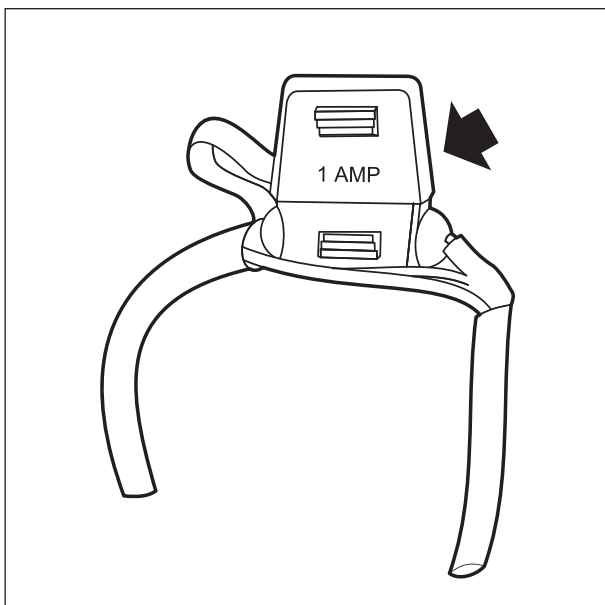
۳- چراغ MIL چشمک می زند.

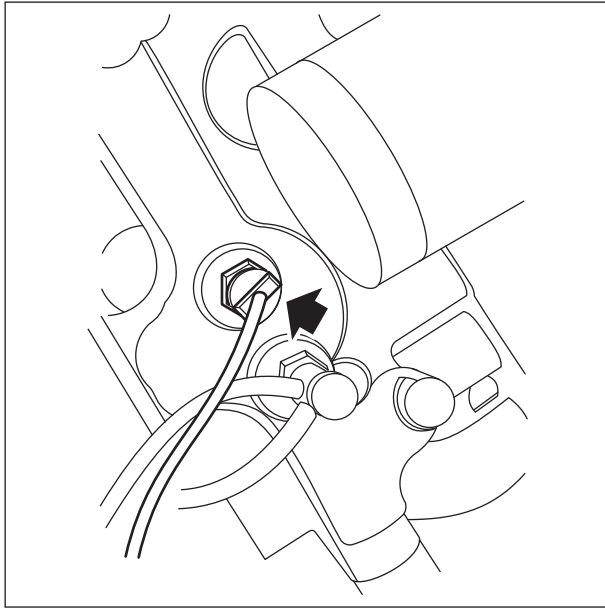
۴- آلودگی در دور آرام بالاست.

۵- عدم عملکرد CTS

۶- عدم عملکرد سنسور لامپدا

۷- عدم عملکرد موتور پله ای

سنسور دمای مایع خنک کننده موتور

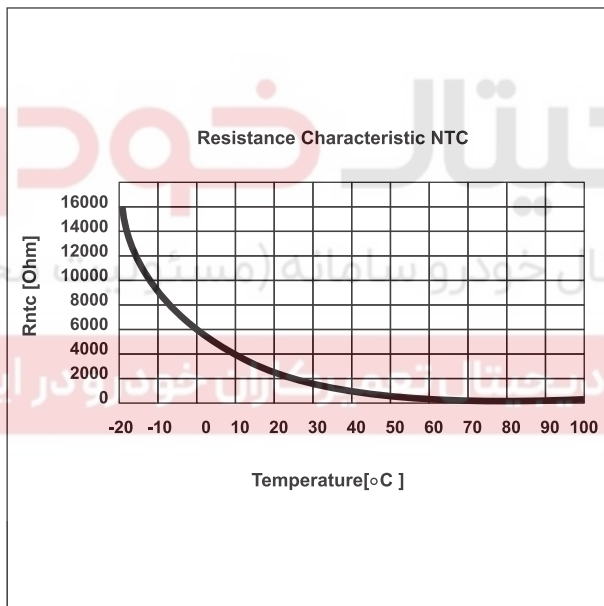
این سنسور دمای مایع خنک کننده موتور را بر حسب درجه سانتی گراد اندازه گیری می کند. این سنسور یک سنسور دما از نوع NTC می باشد که زیر منیفولد هوای ورودی در سمت راست واقع شده است.

این سنسور می تواند دمای مایع خنک کننده موتور را از ۹۹- درجه تا ۹۹+ درجه سانتی گراد گزارش کند.

CTS در دمای ۲۰ درجه سانتی گراد دارای مقاومت ۲۵۰۰ اهم می باشد.

برای آب بندی این سنسور از یک واشر آلومینیومی استفاده شده است و گشتاور سفت کردن آن ۱۸ نیوتن. متر (۱/۸ کیلوگرم. متر) می باشد.

نحوه اندازه گیری ها توسط سنسور CTS بر پایه تغییرات مقاومتی از نوع NTC می باشد. NTC به معنای ضریب مقاومتی کاهنده می باشد. به این معنا که هرچه مایع خنک کننده موتور گرم تر شود میزان مقاومت الکتریکی NTC کمتر می شود. (منحنی روبرو)

جدول زیر نیز مقاومت سنسور CTS در مقابل دما را در چند نقطه مشخص نموده است:

دما (درجه سانتیگراد)	مقاومت الکتریکی سنسور NTC (اهم)
-۱۰	۹۴۰۰
۲۰	۲۵۰۰
۸۰	۳۲۵

سنسور لامبدا

سنسوری که به عنوان سنسور لامبدا نامیده می شود ، سنسور اکسیژن نصب شده در مسیر گازهای خروجی می باشد که در خودروهای دارای مبدل کاتالیتیکی سه راهه (کاتالیست) برای کاهش آلودگی های ناشی از گازهای خروجی نصب می شود . این سنسور میزان تجمع اکسیژن موجود در گازهای خروجی را اندازه گیری می کند تا نسبت هوا به سوخت را در محدوده مجاز نزدیک به راندمان بهینه کاتالیست نگهدارد .

راندمان بهینه کاتالیست در نسبت هوا به سوخت (نسبت استوکیومتریکی) $14/7$ کیلوگرم هوا به ازاء 1 کیلوگرم سوخت می باشد که در این نسبت احتراق کامل صورت می گیرد .

سنسور لامبدا در منیفولد خروجی نصب شده و میزان اکسیژن موجود در گازهای خروجی را اندازه گیری می نماید ، در واقع این سنسور بر اساس تفاوت مقادیر اکسیژن عمل می کند ، به این گونه که مقدار اکسیژن موجود در داخل منیفولد آگزوز و خارج منیفولد آگزوز را اندازه گیری نموده و اگر درون منیفولد آگزوز نسبت به میزان اکسیژن محیط خارج کمبود اکسیژن وجود داشته باشد این سنسور ولتاژی در حدود یک ولت را ارسال می کند .

ولتاژ ارسالی توسط این سنسور به ECU سبب تغییر غلظت سوخت از رقیق به غلیظ و بالعکس می شود . این سنسور نمی تواند ولتاژ ثابت و متوسط $0/5$ ولت را ارسال کند ، حد بالای این ولتاژ $0/7$ ولت ($U\lambda=0.7 v$) و حد پایین آن $0/3$ ولت ($U\lambda=0.3 v$) می باشد و این ولتاژ هیچ گاه مقدار ثابتی بین این دو سطح ولتاژ را نخواهد داشت . لازم به ذکر است که این سنسور ولتاژ خروجی را بدون نیاز به منبع دیگری ، خود تولید میکند .

از این خاصیت می توان برای عیب یابی به بهترین نحو استفاده نمود ، یعنی اگر سنسور و یا به عبارتی موتور گرم باشد ($CTS > 80C$) این سنسور ولتاژی در حدود یک ولت را ارسال می کند و بنابراین می توانید با استفاده از یک مولتی متر روی سوکت 2 راهه سفید رنگ مربوطه ، مقدار ولتاژ را اندازه گیری نمایید .

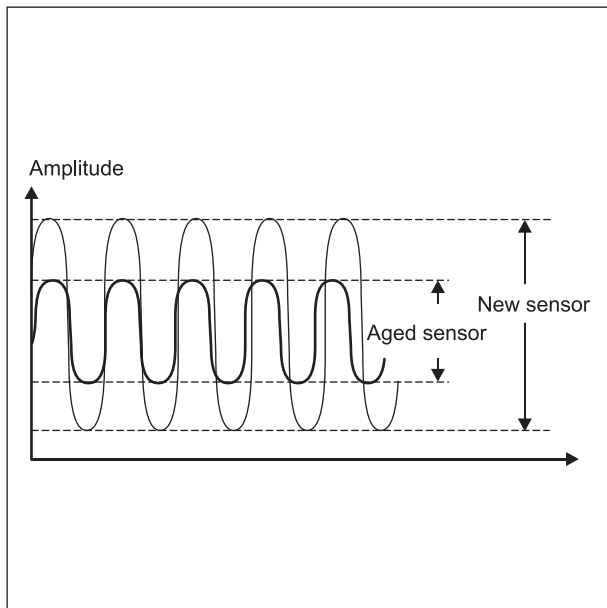
در این حالت سیم مشکی رنگ ، قطب مثبت سنسور لامبدا و سیم خاکستری رنگ ، اتصال بدنه سنسور لامبدا می باشد . در حالت دور آرام مقداری محلول تمیز کننده کاربراتور را در لوله هوای ورودی اسپری کنید .

در این صورت ولتاژ سنسور لامبدا باید از ولتاژ حالت رقیق

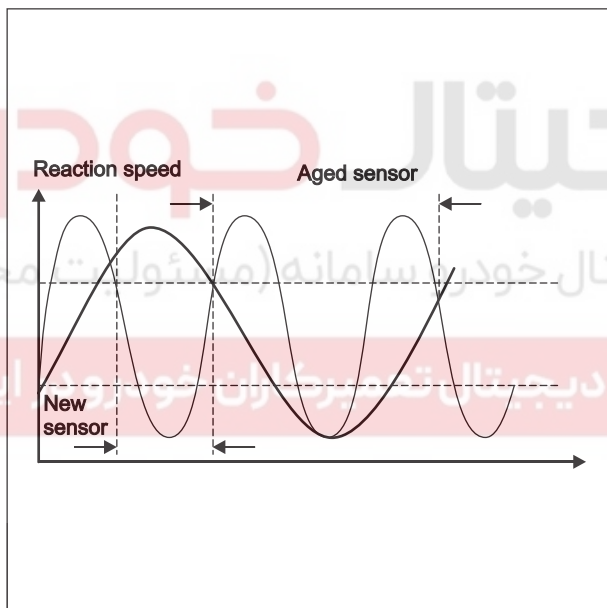
($U\lambda=0.1 v$) به ولتاژ حالت غلیظ ($U\lambda=0.7 v$) تغییر کند . در صورتیکه سنسور ، مخلوط غلیظ را گزارش کند و یا هنگامی که می خواهید این آزمایش را انجام دهید مخلوط غلیظ بود ، با شل کردن لوله و کیوم روی منیفولد ورودی ، مخلوط را رقیق سازید .

در حالت کارکرد عادی ، سیگنال سنسور لامبدا باید بصورت مداوم بین حالت های غلیظ و رقیق نوسان کند و یا به عبارتی این ولتاژ بین $0/1$ تا $0/9$ ولت تغییر کرده و فرکانس نوسان در حدود $0/5$ ولت متناسب با دور موتور تغییر خواهد کرد .

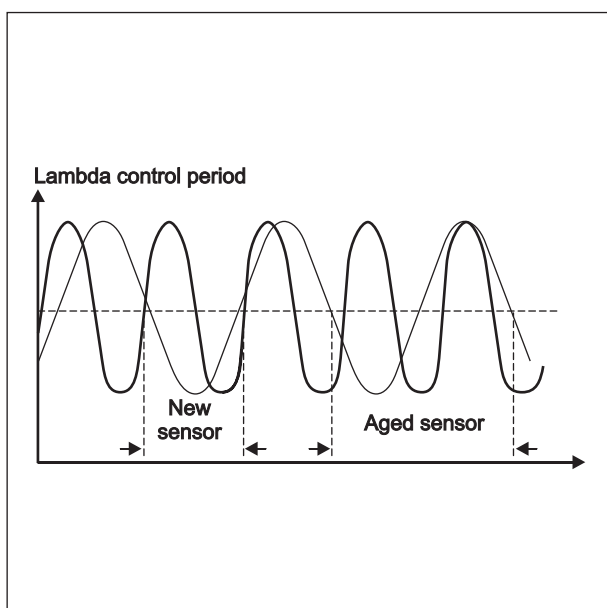
شرکت دیجیتال خودرو
اولین سامانه دیجیتال تعمیرکاران خودرو در ایران

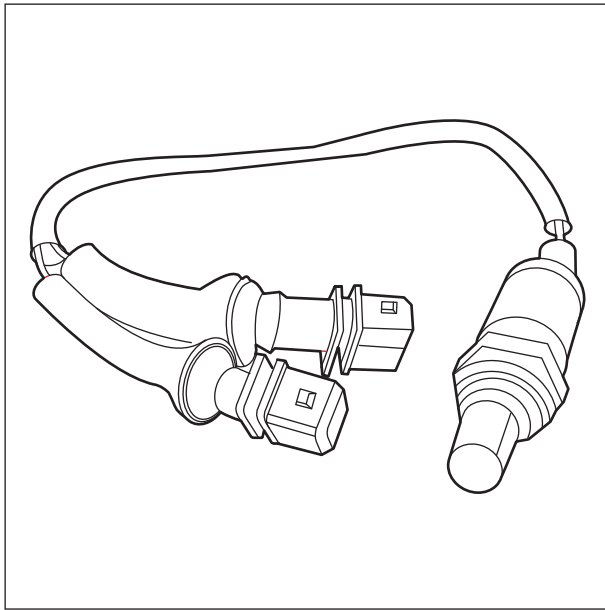
نمودار مقایسه ای از تفاوت‌های بین سنسورهای لامبدا قدیمی و جدید در شکل ذیل آورده شده است. نمودار روبرو بیانگر کاهش دامنه ولتاژ سنسور قدیمی نسبت به سنسور جدید می باشد.

نمودار روبرو بیانگر کاهش واکنش سنسور قدیمی نسبت به سنسور جدید می باشد.

نمودار روبرو بیانگر کمتر بودن سرعت کنترل لامبدا به علت کمتر بودن سرعت عملکرد در سنسورهای قدیمی می باشد.

سنسور اکسیژن در صورتی به درستی عمل می کند که دمای سنسور حداقل ۲۰۰ درجه سانتی گراد باشد، بنابراین هنگامیکه موتور در حالت سرد استارت خورده و یا در هوای سرد در حالت دور آرام باشد، سنسور باید گرم شده تا به دمای عملکرد مطلوب برسد.

به این منظور سنسور لامبدا توسط یک المنت گرم کننده که یک مقاومت PTC بوده و با جریان ۱۲+ ولت تغذیه می شود، گرم می شود.

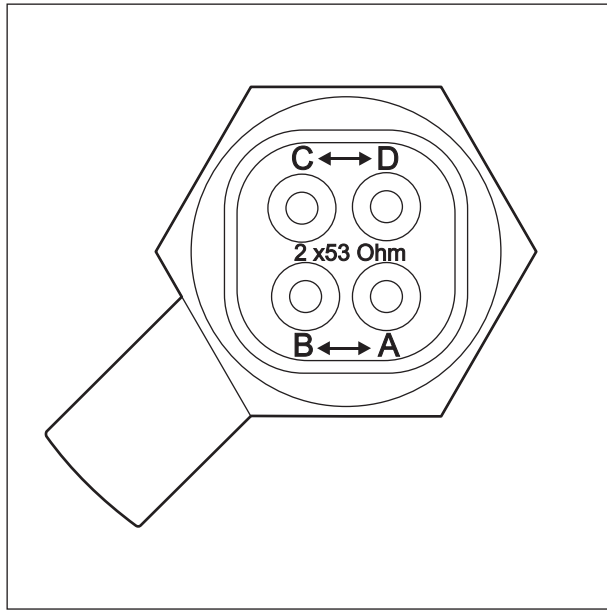
PTC مخفف عبارت Positive Temperature Coefficient بوده و بیانگر این است که در این نوع مقاومت ها، افزایش درجه حرارت سبب افزایش مقاومت الکتریکی می شود.

این نحوه گرم شدن سنسور، به علت وجود مشخصه PTC بصورت خود تنظیم می باشد، یعنی هنگامیکه سنسور سرد است میزان مقاومت الکتریکی پائین بوده، بنابراین جریان عبوری از مقاومت که باعث گرم شدن سنسور می شود بالا است و هنگامیکه سنسور در حال گرم شدن می باشد مقاومت سنسور افزایش پیدا کرده، بنابراین جریان عبوری از سنسور کم می شود، با این روش دمای سنسور بالا رفته و به دمای عملکرد مطلوب می رسد.

المنت گرم کننده دارای مقاومت $0.7 \pm 3/4$ اهم بین دو کنتاکت سوکت قرمز رنگ می باشد.

دیجیتال خودرو
 اولین سامانه دیجیتال خودرو سامانه (مسئولیت محدود)
 اولین سامانه دیجیتال تعمیرکاران خودرو در ایران

عملگر CLC (موتور پله ای)

برای تامین هوای مورد نیاز موتور و رقیق کردن سوخت و همچنین تنظیم نسبت هوا به سوخت از این عملگر استفاده می شود. این عملگر یک موتور پله ای دوقطبی می باشد که از دو جفت سیم پیچ تشکیل شده است.

بر روی کانکتور چهار راهه آن می توانید دو مرتبه مقاومت ۵۳ اهم را اندازه گیری نمائید. (به شکل روبرو توجه نمایید)

سیم پیچهای این عملگر توسط پردازشگر CLC به ترتیب فعال می شوند، این ترتیب سبب کنترل حرکت چرخشی موتور پله ای می شود و در نتیجه سبب چرخش محور اسپیندل رزوه دار درون موتور پله ای شده و چرخش اسپیندل سبب می شود که پلانجر درون موتور پله ای بسته به جهت چرخش به سمت بالا یا پایین حرکت کند.

با تغییر ترتیب فعال شدن سیم پیچ ها، پلانجر، مسیر هوای داخل موتور پله ای را باز و یا بسته کرده، با حرکت پلانجر میزان هوای ورودی به دقت کنترل و تنظیم می شود.

در نهایت پلانجر، می تواند به اندازه ۱۰ میلی متر حرکت کرده، مسیر هوای ورودی را باز کند، این میزان کورس حرکت پس از ۲۵۰ مرحله فعال شدن موتور پله ای می باشد و در نتیجه می توان گفت که در هر مرتبه فعال شدن سیم پیچ ها به اندازه ۰/۰۴ میلی متر پلانجر را حرکت خواهد کرد.

درون پردازشگر CLC یک الگوریتم کنترل آلایندگی بصورت نرم افزاری تعبیه شده که مراحل باز شدن موتور پله ای را کنترل نموده تا میزان آلایندگی گازهای خروجی اگزوز را بهینه سازد.

هنگامیکه مخلوط غنی است، میزان هوای ورودی بایستی افزایش یابد تا مخلوط سوخت و هوا رقیق تر شده و بنابراین موتور پله ای بایستی باز شود تا میزان هوای ورودی را افزایش داده و مخلوط را رقیق سازد.

همچنین هنگامیکه مخلوط رقیق است، پیغامی از پردازشگر به موتور پله ای ارسال می شود تا میزان هوای ورودی را کاهش دهد. این عمل تا زمانی که مخلوط سوخت و هوا مجدداً غنی شود، ادامه می یابد.

تا زمانی که موتور روشن و در حال کار کرد می باشد، باز و بسته شدن موتور پله ای بطور دائمی ادامه داشته تا نسبت هوا به سوخت λ بطور ثابت مابین این دو مقدار قرار گیرد:

$$0.97 < \lambda < 1.03$$

دیجیتال خودرو
اولین سامانه دیجیتال تعمیرکاران خودرو در ایران

مجدداً باز شود.

آزمایش عملکرد:

اگر چه میزان باز شدگی موتور پله ای توسط ECU تعیین و به آن ارسال می شود، ولی مقدار باز شدگی واقعی اندازه گیری نمی شود. لذا برای حصول اطمینان یک مقدار مبنا برای آن تعریف شده است. بدین ترتیب که بعد از خاموش شدن موتور پلانجر آن به میزان تعریف شده بازگشته و در آن حالت باقی می ماند که به این حالت AC START گفته می شود. بدین طریق می توان عملکرد قطعه را بررسی نمود:

۱- اتصال هر دو شیلنگ موتور پله ای را خارج نمایید.

۲- فیوز یک آمپری را در آورده و سپس در محل خود نصب کنید.

۳- پس از ۸ ثانیه موتور پله ای به اندازه ۲۵۰ پله جلو رفته و کاملاً مسیر را می بندد. سپس به اندازه AC START دوباره باز شده و در این حالت ثابت می ماند. این حرکت را مطابق شکل صفحه بعد می توان مشاهده نمود.

هنگامیکه ۸ در محدوده فوق قرار گیرد کاتالیست عملکردهای زیر را دارا خواهد بود:

- هنگامیکه مخلوط غنی است NOx را به N2 و O2 تجزیه کند:
- هنگامیکه مخلوط رقیق است CO و HC را اکسیده کرده و به CO2 و H2O تبدیل کند.

لازم به ذکر است که هیچ گونه حلقه بسته کنترلی بین پردازشگر کنترل کننده موتور پله ای و موقعیت واقعی موتور پله ای وجود نداشته، پردازشگر در نظر می گیرد که موتور پله ای از فرامین کنترلی فرستاده شده توسط پردازشگر به آن تبعیت می کند و نمی تواند مکان واقعی قرارگیری موتور پله ای را تشخیص دهد. به این منظور ۸ ثانیه پس از اینکه موتور خاموش شد پردازشگر موتور پله ای را Reset (تنظیم مجدد) Reinitialize (شناسایی مجدد) می نماید که روند انجام این کار به شرح زیر می باشد:

- پس از خاموش شدن موتور، پردازشگر ۸ ثانیه منتظر می ماند.
- سپس بدون در نظر گرفتن موقعیت واقعی موتور پله ای، پردازشگر ۲۵۰ مرحله فرمان ارسال کرده تا موتور پله ای به سمت پایین حرکت کند، پس از این عمل پردازشگر مطمئن می شود که پلانجر کاملاً به سمت پایین رفته، در نشیمنگاه خودروی پوسته موتور پله ای قرار گرفته و به عبارت دیگر مسیر ورودی هوا را کاملاً مسدود نموده است.

• سپس شمارنده تعداد مراحل (پله های) موقعیتی پلانجر موتور پله ای Reset شده و صفر می شود.

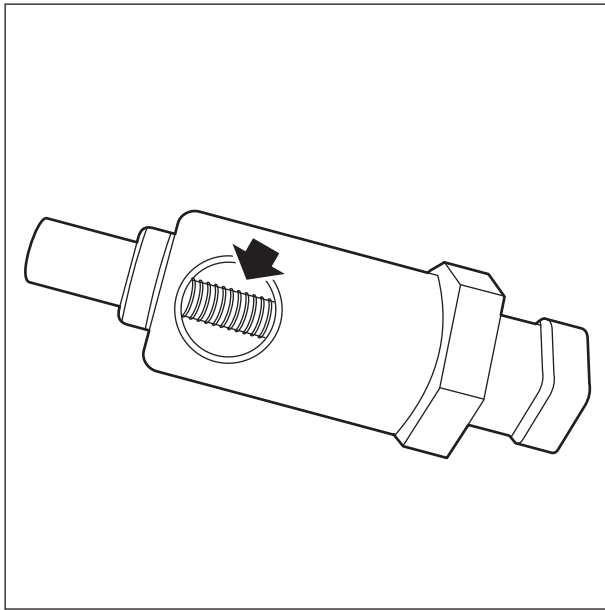
• در این مرحله، پلانجر موتور پله ای، مجدداً به موقعیت شروع رسیده و برای شروع در استارت بعدی موتور آماده است. مراحل Reset کردن هر بار ۸ ثانیه پس از خاموش شدن موتور انجام می گیرد.

• Reset کردن برای باز شدن بهینه موتور پله ای الزامی می باشد. از عملیات Reset برای کنترل کارکرد صحیح موتور پله ای استفاده می شود. اگر فیوز اصلی یک آمپر را خارج کرده و مجدداً آن را جابزنید، پس از ۸ ثانیه، پردازشگر Reset موتور پله ای را انجام خواهد داد.

در این لحظه می توانید از داخل ورودی ۱۶ میلی متری موتور پله ای ملاحظه کنید که پلانجر به اندازه ۲۵۰ پله (مرحله) به سمت پایین حرکت کرده، سپس تقریباً به میزان ۱۰ پله (مرحله) باز می شود.

در هنگام عملیات Reset شدن موتور پله ای، بایستی کنترل شود که مسیر ورودی هوا در یک لحظه به کلی مسدود شده، سپس

در هنگام Reset شدن به حرکت پلانجر توجه کنید. در انتها لازم است که موتورپله ای را از نظر میزان آلودگی ها و آلاینده های ناشی از بخارات روغن بررسی نمائید. در صورتیکه موتورپله ای کثیف باشد، پوسته موتورپله ای بایستی توسط محلول های کربن زدا تمیز شده و با کمپرسور هوا خشک شود.

دیجیتال خودرو

شرکت دیجیتال خودرو سامانه (مسئولیت محدود)

اولین سامانه دیجیتال تعمیرکاران خودرو در ایران

دسته سیمهای سیستم CLC

● مشخصات دسته سیمها

مشخصه کانکتور	موقعیت	نوشته روی سیم	رنگ	توضیحات	
کانکتور ۱ ۱۴ پین مربوط به ECU سیستم CLC	۱	1 DPM sdo P1	خاکستری	استفاده نمی شود .	
	۲	2 DPM 5V P5	خاکستری	استفاده نمی شود .	
	۳	3-BAT GND	مشکی	اتصال بدنه ۱	
	۴	4 Stepmotor C	خاکستری	به کانکتور ۴ موتورپله ای - موقعیت C	
	۵	5 Stepmotor D	خاکستری	به کانکتور ۴ موتورپله ای - موقعیت D	
	۶	6 CTS	قرمز / آبی	به موقعیت ۱ کانکتور ۵ سنسور ECT زیر منیفولد ورودی	
	۷	7 DPM SCK P3	خاکستری	استفاده نمی شود .	
	۸	8 DPM sdi P2	خاکستری	استفاده نمی شود .	
	۹	9 Stepmotor B	خاکستری	به کانکتور ۴ موتورپله ای - موقعیت B	
	۱۰	10 RPM (coil-)	زرد / سبز	به کانکتور ۸ ترمینال ۱ کوئل	
کانکتور ۲ (گرم کن سنسور لامبدا)	۲	Coil +	مشکی / سفید	به ترمینال ۱۵ کوئل	
	۱	24- BAT GND	مشکی	به پیچ M6 اتصال بدنه	
	کانکتور ۳ (سیگنال لامبدا)	۱	11 Lambda	آبی	به موقعیت ۱۱ کانکتور ۱
		۲	24- BAT GND	مشکی	اتصال بدنه
کانکتور ۴ (موتور پله ای)	A	14 Step motor A	خاکستری	به موقعیت ۱۴ کانکتور ۱	
	B	9 Step motor B	خاکستری	به موقعیت ۹ کانکتور ۱	
	C	4 Step motor C	خاکستری	به موقعیت ۴ کانکتور ۱	
	D	5 Step motor D	خاکستری	به موقعیت ۵ کانکتور ۱	
کانکتور ۵ (دمای موتور)	۱	7 CTS	قرمز / آبی	به موقعیت ۶ کانکتور ۱	
	۲	24- BAT GND	مشکی	از طریق سیم به اتصال بدنه باتری	

مشخصه کانکتور	موقعیت	نوشته روی سیم	رنگ	توضیحات
کانکتور ۶	a	12 CheckEngine	قرمز / مشکی	به موقعیت ۱۲ کانکتور ۱۴ پین ECU سیستم CLC
	b	10 RPM (COIL -)	زرد / سبز	به موقعیت ۱۰ کانکتور ۱۴ پین ECU سیستم CLC
	c	3 - BAT GND	مشکی	به موقعیت ۳ کانکتور ۱۴ پین ECU سیستم CLC
	d	Coil +	مشکی / سفید	به موقعیت ۲ کانکتور ۲ پین قرمز رنگ سنسور لامبدا
کانکتور ۷	a	13 +BAT 12V /1A	قرمز	به موقعیت ۱۳ کانکتور ۱۴ پین ECU سیستم CLC
کانکتور ۸	۱	7 CTS	مشکی	به موقعیت ۱ کانکتور ۹
	۲	24 - BAT GND	مشکی	به موقعیت ۲ کانکتور ۹
کانکتور ۹	۱	7 CTS	مشکی	به موقعیت ۱ کانکتور ۸
	۲	24 - BAT GND	مشکی	به موقعیت ۲ کانکتور ۸

دیجیتال خودرو

شرکت دیجیتال خودرو سامانه (مسئولیت محدود)

اولین سامانه دیجیتال تعمیرکاران خودرو در ایران

ایراد سنسور لامبدا (Lambda sensor failure)**(محل نصب: منیفولد اگزوز)**

• نصب بودن و اتصال صحیح کانکتور ۱۴ پین ECU سیستم CLC را بررسی کنید. داخل کانکتور را بررسی نمائید تا مطمئن شوید کنتاکتها دفرمه و کج نشده باشند، همچنین کنترل کنید که دسته سیم ها آسیب ندیده باشند.

• برقراری ارتباط در سیم ها را توسط اهم متر کنترل کنید. (این کار را توسط اهم متر در حالت تست دیود می توانید انجام دهید، در این صورت هنگام برقراری ارتباط صدای beep شنیده می شود).
• با سعی و خطا، پردازشگر CLC یا سنسور لامبدا را تعویض کنید. (گشتاور سفت کردن ۶-۴ کیلوگرم. متر می باشد).

ایراد CTS (CTS Failure)**(محل نصب: زیر منیفولد ورودی سمت راست)**

• نصب بودن و اتصال صحیح کانکتور ۱۴ پین ECU سیستم CLC را بررسی کنید.

• اتصال صحیح دو کانکتور دو راهه را کنترل کنید. یکی از آنها پشت فیلتر هوا روی سینی پشت موتور و دیگری دقیقاً روی سنسور CTS زیر منیفولد ورودی قرار دارد. داخل کانکتورها را بررسی نمائید که کنتاکتها دفرمه و کج نشده باشند. همچنین بررسی کنید که مسیر سیم کشی آسیب ندیده باشند.

• با استفاده از اهم متر، برقراری ارتباط درون سیم ها را کنترل کنید. (این کار را می توانید با استفاده از حالت تست دیود اهم متر

انجام دهید، در این صورت باید هنگام برقراری ارتباط صدای beep شنیده شود).

مقاومت بین دو سر سیم ها بایستی کمتر از یک اهم باشد.

• مقاومت CTS را اندازه گیری کنید، این مقاومت در ۲۰ درجه سانتی گراد ۲۵۰۰ اهم و در ۸۰ درجه سانتی گراد ۳۲۵ اهم می باشد.

• با سعی و خطا، پردازشگر CLC یا سنسور CTS را تعویض کنید. (گشتاور سفت کردن ۱/۸ کیلوگرم. متر می باشد). پس از تعویض سنسور CTS، عملکرد صحیح درجه دمای آب را کنترل کنید.

ایراد ECU سیستم CLC (ECU Failure)**(محل نصب: سمت راست سینی پشت موتور)**

• در صورتیکه کلیه موارد قبل بررسی شده و عملکرد فنی آنها صحیح باشد و چراغ MIL در هنگام کارکرد موتور باز هم روشن باقی بماند در این صورت پردازشگر سیستم CLC بایستی

بررسی مسیر سیم کشی

در مواردی که هنگام کارکرد موتور چراغ MIL روشن می ماند و یا چشمک می زند، پردازشگر، یک کد خطا DTC را ثبت می نماید.

لیست DTC (Diagnostic Trouble Code = DTC list)

• ایراد دور موتور RPM Failure
• ایراد موتور پله ای Stepper motor failure
• ایراد سنسور لامبدا Lambda sensor failure
• ایراد CTS (سنسور دمای مایع خنک کننده) CTS failure
• ایراد ECU ECU failure

برای بررسی ایرادات، بطور کلی موارد زیر را کنترل کنید:

ایراد دور موتور (RPM Failure)

• نصب بودن و اتصال صحیح کانکتور ۱۴ پین ECU سیستم CLC را بررسی کنید. در این حالت چراغ MIL بطور یکنواخت روشن بوده و DTC توسط ECU تولید نمی شود.
• اتصال صحیح کانکتور ۴ پین سفید رنگ روی سینی پشت موتور پشت فیلتر هوا را بررسی نمائید. در این حالت چراغ MIL بطور یکنواخت روشن بوده و DTC توسط ECU تولید نمی شود.

ایراد موتور پله ای (Stepper motor)**(محل نصب، سمت راست کاربراتور)**

• نصب بودن و اتصال صحیح کانکتور ۱۴ پین ECU سیستم CLC را بررسی کنید.

• اتصال صحیح کانکتور ۴ پین روی موتور پله ای را بررسی نمائید، درون کانکتور را کنترل کنید تا مطمئن شوید کنتاکتها دفرمه و کج نشده باشند.

• موتور پله ای را از بین دو لوله متصل به آن جدا کرده، فیوز اصلی یک آمپر سیستم (پشت فیلتر هوا) را خارج کرده و مجدداً در جای خود نصب کنید، سپس از ورودی ۱۶ میلیمتری موتور پله ای حرکت پلانجر را کنترل کنید:

اگر به مدت ۱۰ ثانیه حرکت نکرد، ایراد مربوط به مسیر سیم کشی موتور پله ای و یا خود موتور پله ای می باشد. در صورتیکه موتور پله ای به میزان زیادی شروع به لرزش کرد، اشکال از نرم افزار پردازشگر CLC می باشد. در این صورت مشکل را با تعویض این سه قطعه بصورت سعی و خطا برطرف نمائید.

تعویض شود. در این حالت نیز DTC توسط ECU تولید نمی شود.

جدول عیب یابی (مربوط به ECU نسخه 1.0)

طریقه رفع عیب	علت احتمالی	عیب و نقص
بازرسی مسیر سیم کشی با اهم متر. تعویض شود.	سیم سیگنال دور موتور (-COIL) قطع می باشد. خرابی ECU	در هنگام روشن بودن موتور، چراغ عیب یاب بطور یکنواخت روشن باقی می ماند.
تعویض فیوز ۱ آمپری. مونتاز دوباره کانکتور ECU. تعویض شود	چراغ عیب یاب سوخته است. سوختن فیوز ۱ آمپری مونتاز بد کانکتور ECU خرابی ECU	در هنگام باز بودن سوئیچ، چراغ عیب یاب خاموش است.
استفاده از دستگاه عیب یاب DPM یا تعویض قطعات و بازرسی مسیر سیم کشی با اهم متر	خرابی سنسور دمای آب خنک کننده خرابی سنسور اکسیژن خرابی موتور پله ای	در هنگام روشن بودن موتور، چراغ عیب یاب چشمک می زند.
بررسی کانکتور قرمز رنگ سنسور اکسیژن و دسته سیم که ۱۲ ولت و اتصال بدنه می باشد. تنظیم شود.	خرابی گرم کننده (هیتر) سنسور اکسیژن تنظیم نبودن موتور	موتور به سختی استارت خورده و روشن می شود، ولی در حالت دور آرام خاموش می شود مگر اینکه موتور گرم باشد.

نگهداری و تنظیمات سیستم

دیجیتال خودرو

شرکت دیجیتال خودرو سامانه (مسئولیت محدود)

اولین سامانه دیجیتال تعمیرکاران خودرو در ایران

دیجیتال خودرو

شرکت دیجیتال خودرو سامانه (مسئولیت محدود)

اولین سامانه دیجیتال تعمیرکاران خودرو در ایران

نگهداری و تنظیمات سیستم CLC

نگهداری سیستم CLC

در طول استفاده از سیستم، الزامی است که کارکرد صحیح سیستم مورد بررسی قرار گرفته و اجزاء اصلی این سیستم در شرایط بهینه و مطلوب نگهداری شوند. بدین منظور هر ۲۰۰۰۰ کیلومتر موارد زیر باید مورد بررسی قرار گیرند.

• در ابتدا بطور کلی کارکرد صحیح سیستم CLC را بررسی کنید برای این کار سوئیچ را باز کنید ولی موتور را استارت نزنید، در این حالت چراغ MIL روشن می شود، سپس اگر موتور استارت شده و شروع بکار کند چراغ MIL بطور اتوماتیک خاموش می شود، در غیر این صورت به مراحل رفع عیب مراجعه نمائید.

در ادامه موارد زیر را مورد بررسی قرار دهید:

• DTC ها را کنترل کنید، توسط دستگاه DPM موارد DTC را بخوانید.

• در هر سرویس (هر ۲۰۰۰۰ کیلومتر) کارکرد موتورپله ای را کنترل کنید، این کار را با انتخاب تنظیم مجدد (Reset option) روی DPM انجام دهید.

• بررسی کنید که همه سوکتها سالم بوده و دو سر آنها به یکدیگر متصل باشد، همچنین کلیه دسته سیم ها در وضعیت مناسب و در محل خود قرار داشته باشند. ممکن است دسته سیم ها توسط بست دور آنها بسته شده باشند.

پوسته و نشیمنگاه عملگر سیستم CLC را بامحلولهای کربن زدا تمیز کنید و با کمپرسور هوا خشک کنید.

• میکسر هوا را از نظر کثیفی و آلودگی کنترل کنید، اگر نشیمنگاه فیلتر هوا را برداشته و دریچه اول را با دست باز کنید، می توانید داخل و نتوری میکسر هوا را ببینید، داخل آن باید تمیز باشد. در غیر این صورت داخل هر دو دریچه و نتوری را با محلولهای کربن زدا تمیز نموده و با کمپرسور هوا خشک کنید.

• همگی لوله ها و اتصالات را بررسی کنید که سفت و محکم باشند و نشستی نداشته باشند و در مسیر مناسب و صحیح قرار گرفته باشند.

برای اطمینان از صحت عملکرد سیستم CLC موارد زیر را بررسی نمایید:

۱- اطمینان حاصل کنید که موتور در شرایط مطلوب بوده و در زمان های تعمیراتی مناسب ارائه شده توسط سازنده، کنترل شده است.

- ۲- بررسی کنید که هیچ گونه DTC وجود نداشته باشد.
- ۳- دمای موتور بدرستی تغییر می کند و بالا می رود. (سنسور دمای آب و درجه حرارت موتور را کنترل کنید.)
- ۴- بررسی کنید که موتور، دور آرام پایداری را داشته باشد.
- ۵- از منیفولد هوای ورودی نشستی هوا وجود نداشته باشد.
- ۶- موتور را تا دمای ۸۰ درجه سانتیگراد ($80^{\circ}\text{C} > \text{CTS}$) گرم کنید.

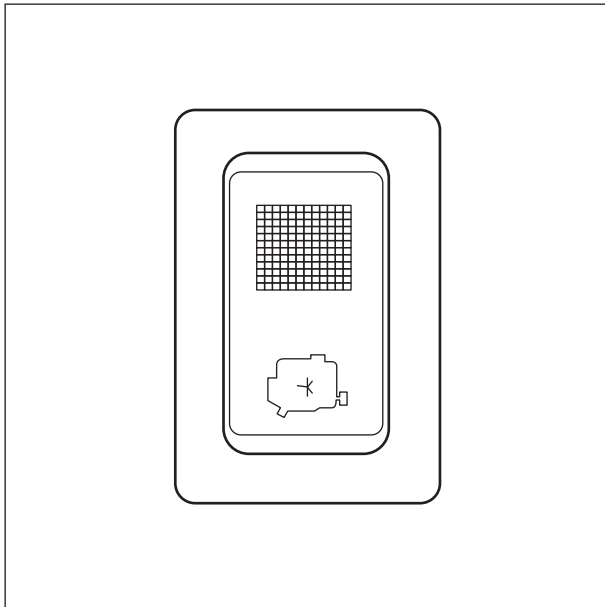
مقادیر آلودگی دوده های اکزوز را با دستگاه چهار گاز بررسی کنید.

مقادیر پیش فرض برای موتور در حالت گرم ($80^{\circ}\text{C} > \text{CTS}$) و در دور آرام:

$$\begin{aligned} \text{CO} &= 0.0 \sim 0.15 \% \\ \text{RPM} &= 850 \pm 25 \\ \text{Lambda} &= 1 \pm 0.05 \end{aligned}$$

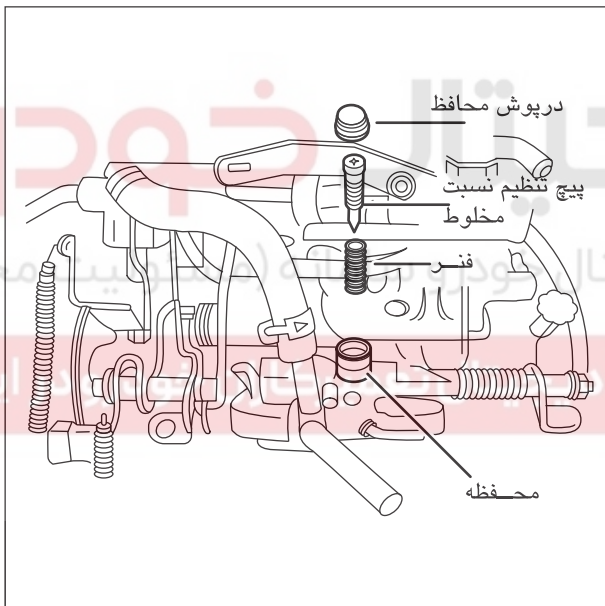

تنظیمات مربوط به سیستم CLC در دور آرام

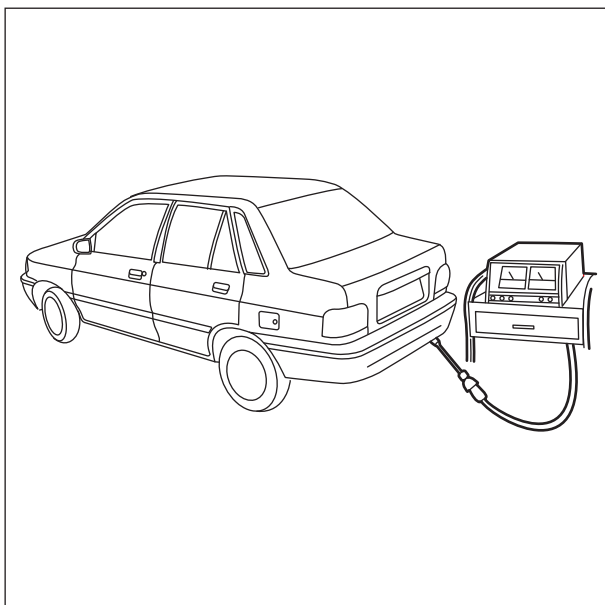
۱- سوئیچ را باز کرده و در حالت start قرار دهید. (موتور روشن نشود). در این حالت بایستی چراغ Check Engine روشن شود و در این حالت باقی بماند، در غیر این صورت فیوز یک آمپری سوخته است.

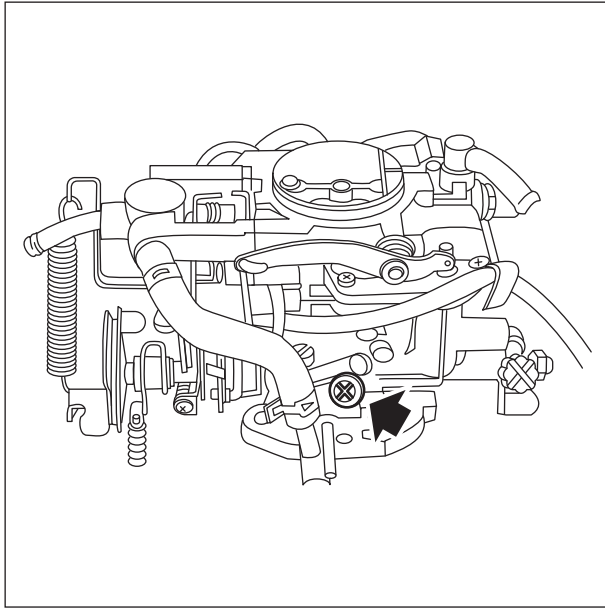
۲- موتور را روشن کنید و حدود ۴۰ ثانیه صبر کنید تا موتور گرم شده و دمای مایع خنک کننده موتور به ۸۰ درجه سانتیگراد برسد. دقت کنید که در این حالت دریچه ساسات کاملاً باز شده و یا فن خنک کننده یکبار روشن شود.

۳- در این حالت با استفاده از پیچ تنظیم سوخت و پیچ تنظیم دریچه گاز، دور موتور را در محدوده 850 ± 25 ثابت نگه دارید طوری که میزان باز شدگی موتورپله ای در محدوده ۹ الی ۱۱ قرار گیرد.

۴- دستگاه چهار گاز را به اگزوز متصل نمایید.

۵- با پیچاندن پیچ تنظیم سوخت در دور آرام مقادیر زیر را تنظیم کنید:

CO = 0.00 ~ 0.15 %
RPM = 850 ± 25

۶- اگر مقادیر فوق مشاهده نشد، عملیات زیر را انجام دهید:

مسیر هوای ورودی به موتور پله ای را مسدود نمائید، این کار را با مسدود کردن لوله هوای ۱۶ میلیمتری انجام دهید. توسط پیچ های تنظیم دور موتور و CO روی کاربراتور مقادیر زیر را تنظیم کنید.

شرکت دیجیتال خودرو (مسئولیت محدود)

اولین سامانه دیجیتال تعمیرکاران خودرو در ایران

CO > 5 %
RPM = 700 ± 25

پس از تنظیم کردن مقادیر فوق لوله هوا را باز کنید، در این حالت باید مقادیر نرمال گازهای خروجی را که در قبل ذکر شده مشاهده کنید.

اگر میزان CO به حد مشخص شده نرسید، منیفولد هوای ورودی را از نظر نشتی هوا در سطوح آبیندی و اتصالات و کیوم شده بررسی و کنترل نمائید.

۷- به چراغ Check Engine نگاه می کنیم، چنانچه خاموش شده باشد مشکلی در سیستم وجود ندارد.

دیجیتال خودرو

شرکت دیجیتال خودرو سامانه (مسئولیت محدود)

اولین سامانه دیجیتال تعمیرکاران خودرو در ایران

اساس کارکرد دستگاه عیب یاب DPM

نسخه 2.0: فاز اول دستگاههای تحویلی DPM

نسخه 2.1: فاز دوم دستگاههای تحویلی DPM

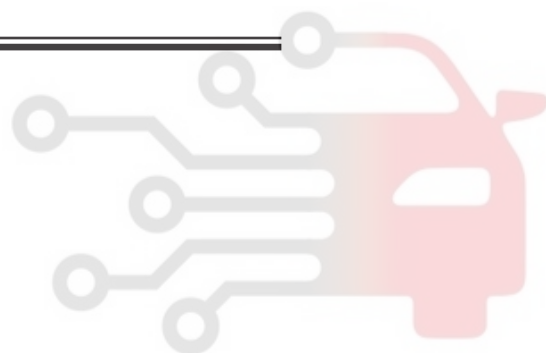

دیجیتال خودرو

شرکت دیجیتال خودرو سامانه (مسئولیت محدود)

اولین سامانه دیجیتال تعمیرکاران خودرو در ایران

دیجیتال خودرو

شرکت دیجیتال خودرو سامانه (مسئولیت محدود)

اولین سامانه دیجیتال تعمیرکاران خودرو در ایران

تشریح پارامترها

AC:005-250

موقعیت واقعی باز شدن موتور پله ای سیستم CLC را نشان می دهد. مقدار نشان داده شده، میزان هوای عبوری از موتور پله ای برای کنترل لامبدا است.

Lv:0.00 0.00-5.00

ولتاژ واقعی سنسور لامبدا در محدوده صفرالی ۵ ولت است. یک سنسور استاندارد ZrO2 با گرمن استفاده شده است که مقدار لامبدا را در گازهای خروجی آگزوز نمایش می دهد. ولتاژ پایین (زیر ۰/۳ ولت) بیانگر مخلوط رقیق (Lean mix) و ولتاژ بالا (بالا تر از ۰/۷ ولت) بیانگر مخلوط غنی (Rich mix) می باشد. ولتاژ سنسور لامبدا، بطور طبیعی بین صفر تا یک ولت متغیر است. در موقعیت استارت در حالت سرد، ولتاژ سنسور لامبدا بالا بوده که بدلیل سرد بودن سنسور می باشد و در مورد لامبدا مخلوط مقداری را ارائه نمی دهد. یک المنت گرمکن PTC، سنسور را گرم می کند، بنابراین اطلاعات قابل اعتمادی از مخلوط ارائه می دهد. این زمان گرم شدن (Warm up period)، تا وقتی که سیستم در حالت مدار باز باشد (تا حدود ۴۰ ثانیه) طول می کشد.

CTS:-99C ~ +99C

این عدد بیانگر دمای آب موتور بر حسب درجه سانتیگراد است که توسط یک سنسور دما با پایه NTC، که در زیر منیفولد ورودی نصب شده، اندازه گیری می شود. دمای آب خنک کننده بین ۹۹- تا ۹۹+ درجه سانتیگراد نمایش داده می شود. سنسور دمای آب دارای حدوداً مقاومت ۲۵۰۰ اهم در دمای ۲۰ درجه سانتیگراد می باشد.

RPM:0000-9999

دور موتور از صفر الی ۶۵۰۰ دور را نشان می دهد که از پالس های اندازه گیری شده روی کویل بدست می آید.

SYS:CLL/OPL

این پارامتر، وضعیت عملکرد سیستم CLC را نشان می دهد. طی گرم شدن موتور (Warm up) و حالت Limp home mode عبارت OPL که بیانگر حالت مدار باز (Open loop) است را نشان می دهد.

در این وضعیت مدار اندازه گیری سیستم CLC و سنسور اکسیژن باز است، لذا هیچ کنترلی لامبدا انجام نمی شود.

نسخه 2.0: فاز اول دستگاههای تحویلی
DPM

دستگاه عیب یاب (DPM) سیستم CLC

DPM ابزار عیب یابی و سرویس سیستم CLC است. DPM یک کلمه اختصاری برای عبارت Diagnostic Programming Module (واحد برنامه ریزی عیب یاب) است. در این جزوه راهنما عملکرد این مدول و چگونگی استفاده از توابع موجود در آن توضیح داده شده است. برای برقراری اتصال بین DPM و CLC لازم است که کانکتور اصلی ۱۴ پین را جدا کنید، سپس باید BOC (Break Out Connector) را بین کامپیوتر CLC و دسته سیم متصل نمائید.

نرم افزار DPM از سه فهرست تشکیل شده است. در ادامه این بحث در مورد این فهرستها توضیح داده خواهد شد. با فهرست اول آغاز می کنیم:

فهرست اول

د فهرست اول شما می توانید عملکرد سیستم CLC را در پردازش داده ها، روی DPM مشاهده نمایید. این صفحه نمایش از دو ستون تشکیل شده است که در زیر نشان داده شده است. بخش اول دو ستون دارد که پردازش اطلاعات را نمایش می دهد:

AC:000	SYS:CLL/OPL
LV:0.00	DTC:000
CTS:000	AUT/MAN
RPM:0000	ACT/AVE

سپس سنسور اکسیژن توسط المنت PTC گرم می شود ، مدار اندازه گیری بسته شده و ولتاژ سنسور لامبدا متناسب با اکسیژن موجود در گازهای اگزوز اندازه گیری می شود . در این حالت پارامتر سیستم نشان داده شده به (Closed loop) تغییر می کند و بسته به وضعیت سنسور لامبدا ، موتور پله ای باز یا بسته می شود .

DTC:000 000-250

مقدار واقعی (Diagnostic trouble code) DTC است . اگر سیستم CLC یک خطای ورودی را تشخیص دهد ، یک DTC فعال می شود . برای اطلاعات بیشتر در مورد لیست DTC و چگونگی رفع هر یک به ادامه همین جزوه رجوع کنید .

AUT/MAN

وضعیت اتوماتیک یا دستی موتور پله ای را نشان میدهد . در وضعیت AUT (اتوماتیک) وضعیت موتور پله ای توسط نرم افزار CLC کنترل میشود . در وضعیت MAN (دستی) و به هنگام روشن بودن موتور ، موتور پله ای می تواند به صورت دستی کار کند . از طریق فلش های بالا (UP) و پایین (DOWN) روی صفحه کلید DPM می توان موتور پله ای را بصورت پله پله باز یا بسته کرد . فلش بالا (UP) برای باز کردن موتور پله ای و فلش پایین (DOWN) برای بستن موتور پله ای استفاده می شود .

ACT/AVE

طریقه نمایش ولتاژ سنسور لامبدا می باشد . ACT (Actual) اندازه لحظه ای ولتاژ سنسور اکسیژن را نشان می دهد . AVE (Average) مقدار متوسط ولتاژ سنسور اکسیژن می باشد .

فهرست دوم

فهرست پارامترها

لیست پارامترهای CLC		
نام	محدوده تغییرات	واحد
AC START	5 - 250	STEPS
AC MAX	5 - 250	STEPS
AC MIN	5 - 250	STEPS
TIME OL WARM	5 - 250	2 SEC
TIME OL COLD	5 - 250	2 SEC
O2 LEVEL	1 - 250	20 mV
AC FAST	1 - 250	10 msec
AC SLOW	1 - 250	10 msec
AC IDLE	1 - 250	100 msec
CTS STEP	0 - 250	STEPS
DTC MASK	0 - 255	mask for DTC
DTC T	0 - 0	number of last DTC
DTC T-1	0 - 0	number befor last DTC
DTC T-2	0 - 0	number befor last DTC
DTC T-3	0 - 0	number befor last DTC
DTC T-4	0 - 0	number befor last DTC
DTC T-5	0 - 0	number befor last DTC

AC START

زیر ۱۵ درجه سانتیگراد در واحد ۲ ثانیه ای استفاده می شود .
بنابراین برای مثال یک مقدار $OL\ COLD = TIME = 010$ ، یعنی
۲۰ ثانیه زمان باز بودن مدار .

O2 LEVEL

مقدار متوسط ولتاژ سنسور اکسیژن برای کنترل PI سیستم
CLC است . پارامتر O2LEVEL در واحد ولتاژ دیجیتال ،
۲۰ میلی ولت است . بنابراین مقدار $O2\ LEVEL = 020$ به این
معنی است که ولتاژ هدف لامبدا برابر $400mv = 20 \times 20\ mv$
می باشد .

AC FAST

این پارامتر ، سرعت موتور پله ای در واحد ۱۰ میلی ثانیه است ،
هنگامی که دور موتور بالاست .

AC SLOW

این پارامتر ، سرعت موتور پله ای در دور موتورهای پایین و در
واحد ۱۰ میلی ثانیه است .

AC IDLE

این پارامتر ، سرعت موتور پله ای در دور آرام موتور
(Idle Speed) و در واحد ۱۰۰ میلی ثانیه است .

مقدار پارامتر AC START مرتبط به دمای CTS ، یعنی
۸۰ درجه سانتیگراد می باشد .

AC START مربوط به دمای CTS است ، یعنی این که هر چقدر
موتور سردتر باشد ، لازم است مخلوط در حالت گرم شدن
(Warm - Up) غنی تر شود ، تا زمانی که لامبدا به $\lambda = 1$
برسد .

AC MAX

AC MAX ، بیشترین موقعیت بازشدگی موتور پله ای است که
در این حالت بیشترین مقدار جریان هوا حاصل می گردد .

AC MIN

AC MIN ، کمترین موقعیت بازشدگی موتور پله ای است که در
این حالت کمترین مقدار جریان هوا حاصل می گردد .

TIME OPEN LOOP

وقتی که موتور روشن می شود ، سیستم به اندازه این مدت صبر
می کند تا کنترل موتور پله ای شروع شود . به بیان دیگر این
زمان برابر زمان گرم شدن سنسور اکسیژن (تا ۳۰۰ درجه
سانتیگراد) است قبل از اینکه یک سیگنال قابل قبول از سنسور
لامبدا ارائه شود ، لذا این زمان گرم شدن را زمان
مدار باز (OPEN LOOP TIME) می نامند ، زیرا که مدار
کنترلی بین کامپیوتر CLC و سنسور اکسیژن باز است .
پس از طی شدن این زمان ، کامپیوتر CLC می تواند کنترل لامبدا
را شروع کرده و از حالت مدار باز (Open loop) به حالت مدار
بسته (Clos loop) برود . این زمان گرم شدن مربوط به دمای
CTS یا موتور است . درپچه ساسات (Carburetor choke)
در استارت سرد کاملاً بسته بوده و در دمای موتور ۷۵ درجه
سانتیگراد ($CTS = 75\ C$) کاملاً باز است .

TIME OL WARM

این زمان برای استارت در حالت گرم موتور با مقادیر CTS
بالای ۱۵ درجه سانتیگراد در واحد ۲ ثانیه ای استفاده می شود .
بنابراین بطور مثال مقدار $OL\ WARM = TIME = 010$ ، یعنی
۲۰ ثانیه زمان باز بودن مدار .

TIME OL COLD

این زمان برای استارت در حالت سرد موتور با مقادیر CTS

CTS STEP

AC START مربوط به CTS است که با پارامتر

CTS STEP تنظیم می شود.

این رابطه را می توان در جدول زیر مشاهده کرد، که به ازای

هر ۲۰ درجه سانتیگراد دمای CTS نشان داده شده است:

CTS range	< 20°C	20°C - 40°C	40°C - 60°C	60°C - 80°C	> 80°C
Increment Steps	4 x inc par2	3 x inc par2	2 x inc par2	1 x inc par2	AC START
AC START	13	12	11	10	9

این جدول با پارامتر $AC\ START = 9$ و مقدار CTS برابر یک ($CTS\_step\ value = 1$)، تهیه شده است.

کدهای خطا در دستگاه عیب یابی (Diagnostic Trouble Codes - DTC)

این بخش در مورد معنی هر یک از کدهای خطا در سیستم CLC توضیح می دهد .

لیست کدهای خطا (DTC)

عملکرد سیستم CLC را می توان با لامپ نشانگر (MALFUNCTION INDICATOR LAMP) MIL روی داشبورد نمایش داد . وقتی که کنتاکت روی حالت روشن باشد به محض روشن شدن موتور ، MIL روشن می شود .

در حالتی که کامپیوتر CLC یک DTC را تشخیص می دهد ، اتفاق زیر رخ خواهد داد :

در ابتدا موتور پله ای به حالت AC START می رود و باعث می شود که سیستم در حالت مدار باز کار کند که به معنی غنی شدن مخلوط است . در این حالت یک Safe Limp Home تنظیم می شود .

همچنین MIL فعال خواهد شد و شروع به چشمک زدن خواهد کرد . نهایتاً DTC تشخیص داده شده ، در حافظه کامپیوتر CLC ذخیره شده و می تواند با DPM خوانده شود یا پس از رفع اشکال پاک شود .

خرابی ECU

در حالتی که کامپیوتر CLC ، چه از نظر نرم افزاری و چه از نظر سخت افزاری ، خراب شود ، MIL روشن می شود .

خرابی RPM

اگر هیچ سیگنال RPM در کامپیوتر CLC ، تشخیص داده نشود ، MIL به طور دائم روشن می شود .

خرابی موتور پله ای

خرابی موتور پله ای = DTC 001

شرایط فعال شدن : $500 > RPM < 1000$, AC = AC MAX

خرابی سنسور لامبدا

خرابی سنسور لامبدا = DTC 002

شرایط فعال شدن : وقتی که در حالت مدار بسته ، ولتاژ در مدت ۱۰ ثانیه بالاتر از ۱/۲ ولت باشد .

خرابی CTS

خرابی CTS = DTC 004

شرایط فعال شدن : وقتی که در حین کار موتور ، CTS کوچکتر از ۲۰- درجه یا بیش از ۱۲۰ درجه سانتی گراد باشد .

DTC MASK

این امکان وجود دارد که چند کد خطای عیب یاب را غیر فعال کرد.
از طریق پارامتر DTC - MASK، می توانید یک یا چند کد خطا را،
طبق آنچه در برنامه ذیل نشان داده شده است غیر فعال کنید:

DTC - MASK	خطاهای زیر را غیر فعال می کند		
000	هیچکدام		
001	موتور پله ای		
002	لامبدا		
003	موتور پله ای	لامبدا	
005	موتور پله ای	CTS	
006	لامبدا	CTS	
007	موتور پله ای	لامبدا	CTS

فهرست سوم**فهرست خاص**

در فهرست آخر، شما می توانید عملکردهای خاص را انجام دهید. این فهرست سه انتخاب دارد:

- 1 : DATA CLC > DPM
- 2 : DATA DPM > CLC
- 3 : MAN RESET AC

انتخاب اول: DAT CLC > DPM

این انتخاب به منظور بار گذاری (Up load) پارامترها از کامپیوتر CLC به حافظه DPM است.

انتخاب دوم: DATA DPM > CLC

این انتخاب به منظور داده گیری (Down load) پارامترها از حافظه DPM به کامپیوتر CLC مرتبط به سیستم است.

انتخاب سوم: MAN RESET AC

برای پاک کردن حافظه (Reset) کل سیستم CLC، این انتخاب را انجام می دهیم. در این جا، موتور پله ای به سمت موقعیت پایین می رود، سپس بعد از تماس با قسمت پایین، به سمت بالا و موقعیت AC START می رود.

دیجیتال خودرو

شرکت دیجیتال خودرو سامانه (مسئولیت محدود)

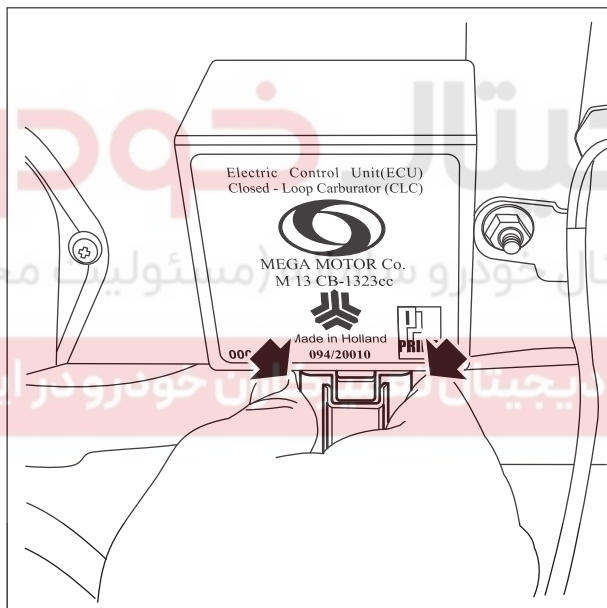
اولین سامانه دیجیتال تعمیرکاران خودرو در ایران

نسخه 2.1 : فـاز دوم دستگـاهای تحویلی DPM

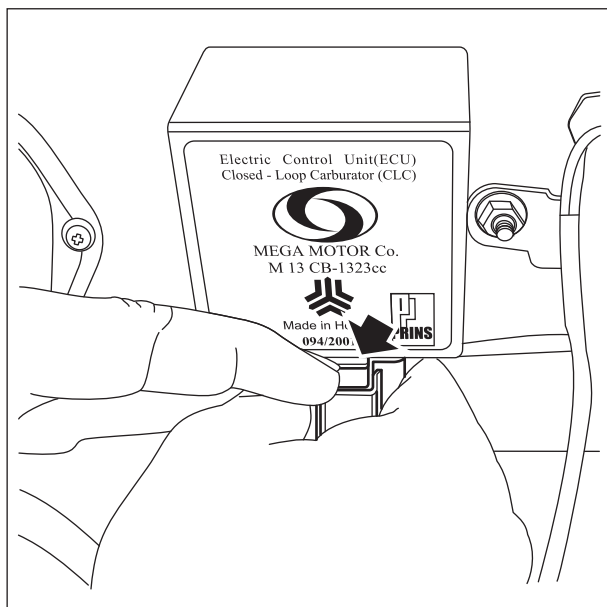
دستگاه عیب یاب (DPM) سیستم CLC
DPM ابزار عیب یابی و سرویس سیستم CLC است. DPM مخفف عبارت Diagnostic Programming Module (واحد برنامه ریزی عیب یاب) است. در این بخش عملکرد این مدول و چگونگی استفاده از توابع موجود در آن توضیح داده شده است. برای برقراری اتصال بین DPM و ECU لازم است که کانکتور اصلی ۱۴ پین را جدا کنید، سپس کانکتور اصلی (BOC Break Out Connector) را بین کامپیوتر CLC و دسته سیم متصل نمائید. (به شکل صفحه ۵۱ مراجعه نمائید).

روش جدا کردن BOC

۱- کانکتور ۱۴ پین را بین انگشتان شست و سبابه بگیرید. به آرامی کانکتور را به سمت پایین بکشید.

۲- توسط انگشت و مطابق شکل، زبانه قفل کانکتور را خلاص کنید.

۳- کانکتور را از ECU جدا کرده، سپس به سمت پایین حرکت

دهید.

۴- در امتداد با ECU آن را آزاد کنید.

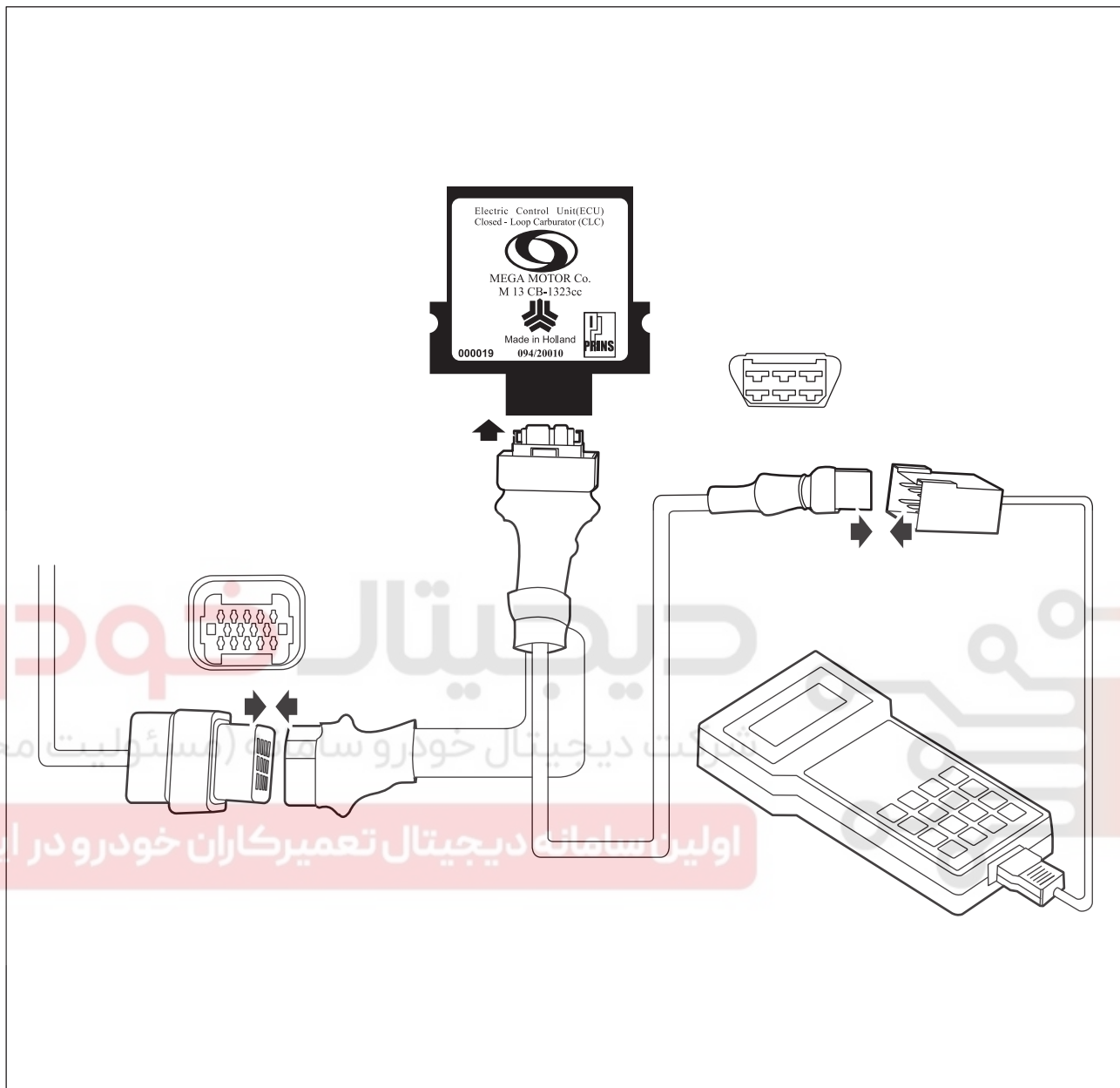
دیجیتال خودرو

شرکت دیجیتال خودرو سامانه (مسئولیت محدود)

اولین سامانه دیجیتال تعمیرکاران خودرو در ایران

نحوه برقراری اتصالات مابین دستگاه عیب یاب و ECU

فهرستهای عیب یابی

تشریح پارامترها

AC:005-250

موقعیت واقعی باز شدن موتور پله ای سیستم CLC را نشان می دهد. مقدار نشان داده شده، میزان هوای عبوری از موتور پله ای برای کنترل لامبدا است. هر پله برابر ۰/۰۴ میلی متر است. (حالت طبیعی 000-250 پله است.)

Lv:0.00-5.00

ولتاژ واقعی سنسور لامبدا در محدوده صفر الی ۵ ولت است. یک سنسور استاندارد ZrO2 با گرمکن استفاده شده است که مقدار لامبدا را در گازهای خروجی اگزوز نمایش می دهد. ولتاژ پایین (زیر ۰/۳ ولت) بیانگر مخلوط رقیق (Lean mix) و ولتاژ بالا (بالا تر از ۰/۷ ولت) بیانگر مخلوط غنی (Rich mix) می باشد. ولتاژ سنسور لامبدا، بطور طبیعی بین صفر تا یک ولت متغیر است. در موقعیت استارت در حالت سرد، ولتاژ سنسور لامبدا بالا بوده که بدلیل سرد بودن سنسور می باشد و در مورد لامبدا مخلوط مقداری را ارائه نمی دهد. یک المنت گرمکن PTC، سنسور را گرم می کند، بنابراین اطلاعات قابل اعتمادی از مخلوط ارائه می دهد. این زمان گرم شدن (Warm up period)، تا وقتی که سیستم در حالت مدار باز باشد (تا حدود ۴۰ ثانیه) طول می کشد.

CTS: -99C ~ +99C

این عدد بیانگر دمای آب موتور بر حسب درجه سانتیگراد است که توسط یک سنسور دما با پایه NTC، که در زیر منیفولد ورودی نصب شده، اندازه گیری می شود. دمای آب خنک کننده بین ۹۹- تا ۹۹+ درجه سانتیگراد نمایش داده می شود. سنسور دمای آب دارای حدوداً مقاومت ۲۵۰۰ اهم در دمای ۲۰ درجه سانتیگراد می باشد.

RPM:0000-9999

دور موتور از صفر الی ۶۵۰۰ دور را نشان می دهد که از پالس های اندازه گیری شده روی کویل بدست می آید.

SYS:CLL/OPL

این پارامتر، وضعیت عملکرد سیستم CLC را نشان می دهد. طی گرم شدن موتور (Warm up) و حالت Limp home mode، عبارت OPL که بیانگر حالت مدار باز (Open loop) است را نشان می دهد.

نرم افزار دستگاه DPM از سه فهرست تشکیل شده است. در ادامه بحث این فهرستها توضیح داده خواهد شد:

فهرست اول

در فهرست اول شما می توانید عملکرد سیستم CLC را در پردازش داده ها، توسط دستگاه DPM مشاهده نمایید. بخش اول دارای دو ستون بوده که پردازش اطلاعات را مطابق جدول زیر نمایش می دهد:

AC:000	SYS:CLL/OPL
LV:0.00	DTC:000
CTS:000	AUT/MAN
RPM:0000	ACT/AVE

وضعیت دستی یا اتوماتیک

با فشار دادن کلید سمت چپ (<) می توانید سیستم را به وضعیت دستی ببرد. اکنون موتور پله ای را می توان با فشار دادن کلیدهای پایین ( ) و بالا ( ) باز بسته نمود. به این ترتیب مشاهده می شود هنگامی که موتور در حالت کار کردمی باشد با باز شدن موتور پله ای، مخلوط خیلی رقیق و با بسته شدن آن مخلوط غلیظ، می شود.

نمایش لامبدا

با استفاده از ۱۲ عدد LED (چراغ کوچک) مقدار ولتاژ واقعی لامبدا در زیر صفحه نمایش دستگاه DPM نشان داده می شود. در اینجا عملکرد مناسب سنسور لامبدا مشاهده می شود. با کلید سمت راست (>) شما می توانید مقدار متوسط ولتاژ لامبدا یعنی AVE را مشاهده کنید. با فشار دادن مجدد کلید (>) مقدار ولتاژ واقعی ACT دیده خواهد شد. عملکرد عادی سیستم CLC تغییرات متناوب بین مخلوط رقیق و غلیظ را نمایش می دهد.

در این وضعیت مدار اندازه گیری سیستم CLC و سنسور اکسیژن باز است. لذا هیچ کنترلی لامبدایی انجام نمی شود و کنترل مقدار لامبدا در حدود مقدار یک امکان پذیر نیست، سپس سنسور اکسیژن توسط المنت PTC گرم می شود، مدار اندازه گیری بسته شده و ولتاژ سنسور لامبدا متناسب با اکسیژن موجود در گازهای اگزوز اندازه گیری می شود. در این حالت پارامتر سیستم نشان داده شده به (Closed loop) تغییر می کند و بسته به وضعیت سنسور لامبدا، موتور پله ای باز یا بسته می شود.

DTC:000-250

مقدار واقعی (Diagnostic trouble code) DTC است. اگر سیستم CLC یک خطای ورودی را تشخیص دهد، یک DTC فعال می شود. برای اطلاعات بیشتر در مورد لیست DTC و چگونگی رفع هر یک به ادامه همین جزوه رجوع کنید.

AUT/MAN

وضعیت اتوماتیک یا دستی موتور پله ای را نشان میدهد. در وضعیت MAN (دستی) و به هنگام روشن بودن موتور، موتور پله ای می تواند به صورت دستی کار کند. از طریق فلش های بالا (UP) و پایین (DOWN) روی صفحه کلید DPM می توان موتور پله ای را بصورت پله پله یا بسته کرد. فلش بالا (UP) برای باز کردن موتور پله ای و فلش پایین (DOWN) برای بستن موتور پله ای استفاده می شود.

ACT/AVE

طریقه نمایش ولتاژ سنسور لامبدا می باشد. ACT واقعی (Actual) اندازه لحظه ای ولتاژ سنسور اکسیژن را نشان می دهد. AVE (متوسط Average) مقدار متوسط ولتاژ سنسور اکسیژن می باشد.

فهرست دوم
فهرست پارامترها

لیست پارامترهای CLC	
نام	محدوده تغییرات
AC START	0005-0250
AC MAX	0005-0250
AC MIN	0005-0250
OLT HOT	0005-0900
OLT CLD	0005-0900
O2 LEVEL	0020-1000
AC FAST	0001-0250
AC SLOW	0001-0250
AC IDLE	0001-0250
CTS STEP	0000 -0250
DTC MASK	0000-0250
DTC	0000-0050
DTC1	0000-0005
DTC 2	0000-0005
DTC 3	0000-0005
DTC 4	0000-0005

O2 LEVEL

مقدار متوسط ولتاژ سنسور اکسیژن برای سیستم CLC است . پارامتر O2LEVEL در مقیاس واحد ، ولتاژ پردازش دیجیتال است .

AC FAST

این پارامتر ، سرعت موتور پله ای در دور موتور بالا در واحد یک میلی ثانیه است ، این پارامتر زمان پیمودن یک گام توسط موتور پله ای در دور بالا است .

AC SLOW

این پارامتر ، سرعت موتور پله ای در دور موتورهای پایین و در واحد یک میلی ثانیه است ، این پارامتر زمان پیمودن یک گام توسط موتور پله ای در دورهای پایین و بالاتر از دور آرام است .

AC IDLE

این پارامتر ، سرعت موتور پله ای در دور آرام موتور (Idle Speed) و در واحد ۱ میلی ثانیه است .

AC START

مقدار پارامتر AC START مرتبط به دمای CTS ، یعنی ۸۰ درجه سانتیگراد می باشد . AC START مربوط به دمای CTS است ، یعنی این که هر چقدر موتور سردتر باشد ، لازم است مخلوط در حالت گرم شدن (Warm - Up) غنی تر شود ، تا زمانی که لامبدا به $\lambda = 1$ برسد .

AC MAX

AC MAX ، بیشترین موقعیت بازشدگی موتور پله ای است که در این حالت بیشترین مقدار جریان هوا حاصل می گردد .

AC MIN

AC MIN ، کمترین موقعیت بازشدگی موتور پله ای است که در این حالت کمترین مقدار جریان هوا حاصل می گردد .

OPEN LOOP TIME (OLT)

وقتی که موتور روشن می شود ، سیستم به اندازه این مدت صبر می کند تا کنترل موتور پله ای شروع شود . به بیان دیگر این زمان برابرگرم شدن سنسور اکسیژن (تا ۳۰۰ درجه سانتیگراد) است قبل از اینکه یک سیگنال قابل قبول از سنسور لامبدا ارائه شود ، لذا این زمان گرم شدن را زمان مدار باز (OPEN LOOP TIME) می نامند ، زیرا که مدار کنترلی بین کامپیوتر CLC و سنسور اکسیژن باز است . پس از طی شدن این زمان ، کامپیوتر CLC می تواند کنترل لامبدا را شروع کرده و از حالت مدار باز (open loop) به حالت مدار بسته (Clos loop) برود . این زمان گرم شدن مربوط به دمای CTS یا موتور است . دریچه ساسات (Carburetor choke) در استارت سرد کاملاً بسته بوده و در دمای موتور ۷۵ درجه سانتیگراد ($CTS = 75^{\circ}C$) کاملاً باز است .

OLT HOT

این زمان (OLT=Open loop time) برای استارت در حالت گرم موتور با مقادیر CTS بالای ۱۵ درجه سانتیگراد در واحد ۱ ثانیه ای استفاده می شود .

OLT CLD

این زمان برای استارت در حالت سرد موتور با مقادیر CTS زیر ۱۵ درجه سانتیگراد در واحد ۱ ثانیه ای استفاده می شود .

CTS STEP

AC START مربوط به CTS است که با پارامتر

CTS STEP تنظیم می شود.

این رابطه را می توان در جدول زیر مشاهده کرد، که به ازای

هر ۲۰ درجه سانتیگراد دمای CTS نشان داده شده است:

CTS range	< 20°C	20°C - 40°C	40°C - 60°C	60°C - 80°C	> 80°C
Increment Steps	4 x inc CTS steps	3 x inc CTS steps	2 x inc CTS steps	1 x inc CTS steps	AC START
AC START	13	12	11	10	9

این جدول با پارامتر AC START = 009 و مقدار CTS برابر

یک، تهیه شده است.

اولین سامانه دیجیتال تعمیرکاران خودرو در ایران

کدهای خطا در دستگاه عیب یابی (Diagnostic Trouble Codes - DTC)

در فهرست دوم می توان ترتیب وقوع ۴ کد خطای اتفاق افتاده را ببینید. 1 DTC اولین خطا و 2 DTC دومین خطای قبلی و ... می باشند. هر بار که موتور به مدت بیش از ۸ ثانیه خاموش و مجدداً روشن شود، فهرست DTC، کد خطای ذخیره شده در حافظه کامپیوتر را یک پله به پایین می فرستد. بنابراین اگر طی این خطا مثلاً CTS DTC تشخیص داده شده و خطاهای بعدی هیچ وقت تشخیص داده نشوند، آن خطا بطور اتوماتیک از لیست فهرست دوم DTC حذف می شود.

اینجا یک مثال از فهرست دوم که در آن دومین خطای قبلی DTC STEP MOTOR تشخیص داده شده است:

DTC 1 : NO DTC
DTC 2 : STEP MOTOR
DTC 3 : NO DTC
DTC 4 : NO DTC

لیست DTC های سیستم CLC

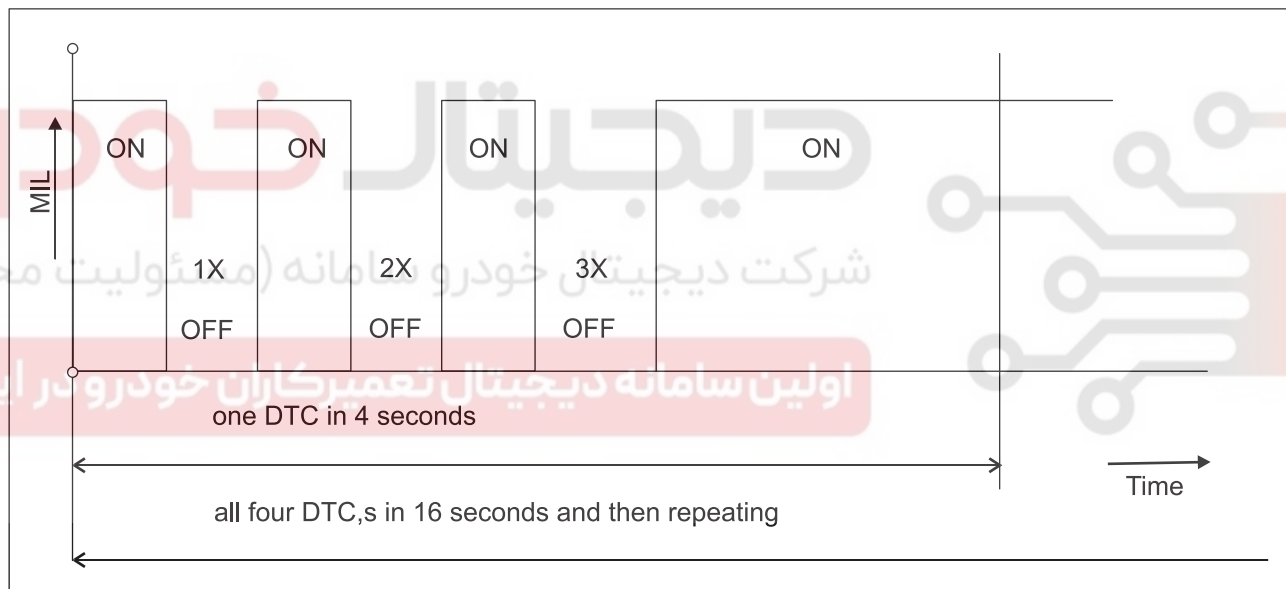
عملکرد سیستم CLC را می توان توسط چراغ MIL (MALFUNCTION INDICATOR LAMP) بررسی نمود، وقتی که اتصال برقرار می شود MIL نیز روشن خواهد شد. به محض روشن شدن موتور، MIL خاموش می شود. اگر MIL روشن بماند ECU یک DTC را تشخیص داده است.

در حالتیکه کامپیوتر CLC یک DTC را تشخیص دهد موارد زیر رخ می دهد:

در ابتدا موتور پله ای به وضعیت AC START می رود. این مورد باعث کارکرد موتور در حالت مدار باز می شود که به معنی مخلوط غنی است. در این رفتار یک استثنا موجود است. در حالتیکه طی استارت زدن موتور DTC=CTS تشخیص داده شود، کامپیوتر CLC از حالت OL CLD یعنی (Open Loop Time Cold) یا زمان مدار باز بودن در حالت سرد استفاده می کند و پس از آنکه زمان آن سپری شد به وضعیت مدار بسته می رود، هر چند که MIL روشن باقی بماند. در سایر حالات DTC، CLC، به حالت Safe Limp Home رفته و MIL روشن خواهد ماند و DTC ایجاد شده در حافظه کامپیوتر CLC ذخیره می شود و می تواند توسط DPM خوانده شده و پس از حل مشکل پاک گردد.

خواندن DTC ها

می توان DTC ها را توسط DPM و با نگاه کردن به کدهای خطا که از ECU می آید ، در حالت باز بودن سوئیچ و خاموش بودن موتور خواند . پس از ۸ ثانیه MIL شروع به ارسال چهار کد خطای آخر تشخیص داده شده می کند . این رویه چندین بار تکرار خواهد شد . نشانگر کد خطا در سمت پایین سوئیچ است ، بنابراین وقتی که خاموش است اهمیت دارد . در اینجا یک مثال از $DTC\ 3 = DTC\ CTS$ نشان داده شده است که MIL سه مرتبه پس از ۸ ثانیه خاموش بودن موتور خاموش می شود .

برای مثال در حالتیکه دومین خطای قبلی $DTC\ CTS$ تشخیص داده شد ، این $DTC\ CTS$ در حافظه $DTC2$ ذخیره می شود . با استارت زدن خودرو بدون روشن کردن موتور ، پس از ۸ ثانیه MIL تمام چهار DTC را در حافظه نشان خواهد داد و در میان آنها ۲ DTC همان $DTC\ CTS$ است . این $DTC\ CTS$ شماره ۳ را دارا است . لذا چشمک زدن MIL سه مرتبه انجام می شود که نشان دهد $DTC\ CTS$ تشخیص داده شده است . اکنون تکنسین سرویس CLC می تواند سنسور مدار CTS را برای حل مشکل ارزیابی کند . مورد مشابهی با تشخیص هر DTC دیگری اتفاق خواهد افتاد . اگر که MIL روشن باشد DTC را می تواند توسط فهرست دوم DPM بخواند .

بنابراین در حالتیکه DTC طی رانندگی تشخیص داده شود :

۱- MIL روشن می شود (چشمک نمی زند)

۲- DTC در حافظه ECU ذخیره می شود.

۳- ۸ ثانیه پس از خاموش شدن موتور و روشن بودن کلید ، MIL با چشمک زدن شماره DTC را از ۴ خطای آخر نشان می دهد.

۴- همین طور DTC واقعی را می توان در فهرست دوم دستگاه DPM خواند : DTC1.

ECU های قدیمی

DTC`S	خرابی موتور پله ای	خرابی سنسور لامبدا	خرابی CTS
کد خطا	001	002	004

شرکت دیجیتال خودرو (مسئولیت محدود)

اولین سامانه دیجیتال تعمیرکاران خودرو در ایران

ECU های جدید

DTC`S	خرابی موتور پله ای	خرابی سنسور لامبدا	خرابی CTS	خیلی غلیظ	خیلی رقیق
flash code	1	2	3	4	5

خرابی ECU

در حالتی که کامپیوتر CLC، چه از نظر نرم افزاری و چه از نظر سخت افزاری، خراب شود، MIL روشن می شود و پس از روشن شدن موتور روشن می ماند.

خرابی RPM

اگر هیچ سیگنال RPM در کامپیوتر CLC، تشخیص داده نشود، MIL به طور دائم روشن می شود.

خرابی موتور پله ای

خرابی موتور پله ای = DTC 1
شرایط فعال شدن : RPM < 1000 , AC = 20 STEP

خرابی سنسور لامبدا

خرابی سنسور لامبدا = DTC 2

شرایط فعال شدن: وقتی که در حالت مدار بسته، ولتاژ در مدت ۱۰ ثانیه بالاتر از ۱/۲ ولت باشد.

خرابی CTS

خرابی CTS = DTC 3

شرایط فعال شدن: وقتی که در حین کار موتور، CTS کوچکتر از ۴۰ - درجه یا بیش از ۱۲۰ درجه سانتی گراد باشد.

خطای حالت مخلوط غنی

DTC 4: TOO RICH = مخلوط غنی در مدت زمان طولانی

شرایط فعال شدن:

در حالتیکه $U_{\lambda} > 0.7 V$ ، CLL، CTS > -80C برای بیش از ۸۰ ثانیه.

خطای حالت مخلوط رقیق

DTC 5: TOO LEAN = مخلوط رقیق در مدت طولانی

شرایط فعال شدن:

در حالتیکه

بیش از ۲۰ ثانیه. $U_{\lambda} < 0.7 V$ ، CLL و $AC = AC \text{ MIN RPM} < 1000$ برای

DTC MASK

این امکان وجود دارد که چند خطای عیب یاب را غیر فعال کرد.

طریق پارامتر DTC - MASK، می توانید یک یا چند کد خطا را،

طبق آنچه در برنامه ذیل نشان داده شده است غیر فعال کنید:

DTC - MASK	DISABLE 1- 5 DTC`S				
0	0	0	0	0	0
1	CTS	0	0	0	0
2	0	lambda snsr	0	0	0
3	CTS	lambda snsr	0	0	0
4	0	0	Step motor	0	0
5	CTS	0	Step motor	0	0
6	0	lambda snsr	Step motor	0	0
7	CTS	lambda snsr	Step motor	0	0

DTC - MASK	DISABLE 1- 5 DTC`S				
8	0	0	0	too rich	0
9	CTS	0	0	too rich	0
10	0	lambda snsr	0	too rich	0
11	CTS	lambda snsr	0	too rich	0
12	0	0	Step motor	too rich	0
13	CTS	0	Step motor	too rich	0
14	0	lambda snsr	Step motor	too rich	0
15	CTS	lambda snsr	Step motor	too rich	0
16	0	0	0	0	too lean
17	CTS	0	0	0	too lean
18	0	lambda snsr	0	0	too lean
19	CTS	lambda snsr	0	0	too lean
20	0	0	Step motor	0	too lean
21	CTS	0	Step motor	0	too lean
22	0	lambda snsr	Step motor	0	too lean
23	CTS	lambda snsr	Step motor	0	too lean
24	CTS	0	0	too rich	too lean
25	0	0	0	too rich	too lean
26	CTS	lambda snsr	0	too rich	too lean
27	0	lambda snsr	0	too rich	too lean
28	CTS	0	Step motor	too rich	too lean
29	0	0	Step motor	too rich	too lean
30	CTS	lambda snsr	Step motor	too rich	too lean
31	0	lambda snsr	Step motor	too rich	too lean

فهرست سوم**فهرست خاص**

در فهرست آخر، شما می توانید عملکردهای خاص را انجام دهید. این فهرست چهار انتخاب دارد:

- 1: DATA CLC > DPM
- 2: DATA DPM > CLC
- 3: MAN RESET AC
- 4: ERASE DTC S

انتخاب اول: DAT CLC > DPM

این انتخاب به منظور بار گذاری (up laod) پارامترها از کامپیوتر CLC به حافظه DPM است. این انتخاب فقط برای متخصصین ویژه CLC است.

انتخاب دوم: DATA DPM > CLC

این انتخاب به منظور داده گیری (Down laod) پارامترها از حافظه DPM به کامپیوتر CLC مرتبط به سیستم است.

انتخاب سوم: MAN RESET AC

برای پاک کردن حافظه (Reset) کل سیستم CLC، این انتخاب را انجام می دهیم. در این جا، موتور پله ای به سمت موقعیت پایین می رود، سپس بعد از تماس با قسمت پایین، به سمت بالا و موقعیت AC START می رود.

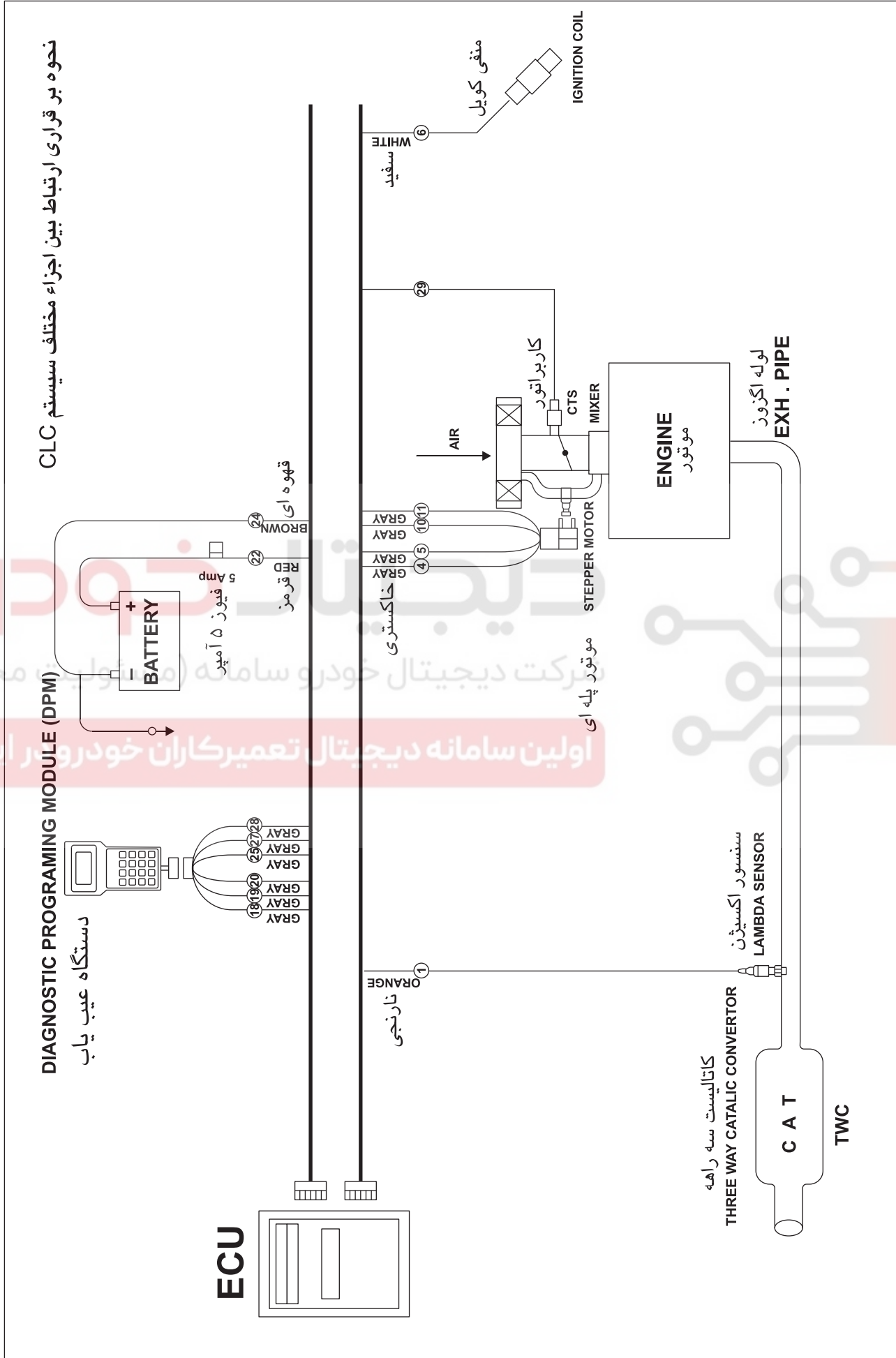
انتخاب چهارم: DTC ERASE

برای پاک کردن تمام DTC های ذخیره شده، انتخاب چهارم را انجام دهید، تمام حافظه پاک خواهد شد.

نسخه نرم افزار

اگر کلید شماره ۵ فشار داده شود، می توانید نسخه نرم افزار CLC و DPM را بخوانید.

نحوه برقراری ارتباط بین اجزاء مختلف سیستم CLC

اولین سامانه دیجیتال تعمیرکاران خودرو در ایران
 شرکت دیجیتال خودرو سامانه (مبتنی بر محدود)
 دیجیتال خودرو

دیجیتال خودرو

شرکت دیجیتال خودرو سامانه (مسئولیت محدود)

اولین سامانه دیجیتال تعمیرکاران خودرو در ایران

